

*Creation
Before
GENESIS*

Randolph Dunn - Edited by Roberto Santiago

Bibulu WayGanboli

Jamanakuntigi ka kuma

Bibulu Way Publishing ye Bibulu cidenya baara ye min te tɔɔɔ nini. A ka baara fɔɔ ye ka site webw ani gafew lo sɔɔɔ minw be sɔɔɔ entereneti kan .

Duniya kuru bɛɛ ka Bibulu lɔnniya baarakeyɔɔɔ. IBKI ka lapinita ye ka Bibulu kalanw ke mɔɔɔ o mɔɔɔ b'a fɛ .
ka Ala n'a sago lɔn ka nɛ. Kalandenw TI waajibiya ka taga Institut la walisa ka seere sɔɔɔ wala .

dipɔɔmu sɔɔɔ. O kalanw be se ka kalan entereneti kan wala kalansow kɔɔɔ, Zoom sababu fɛ, k'u ta entereneti kan, k'u ci e-mail fɛ, .
minw sebera, wala mɔɔɔ dɔw, jenkuluw wala legiliziw be baara ke n'u ye u ka kibaro diiman waajuli baara la. IBKI te baarakeyɔɔɔ ye min daganin lo.

An b'i ladi ko i k'i ka Bibulu segesegɛ walisa k'a lɔn ni min fɔra kalansen nunu kɔɔɔ wala min fɔra kalansen dɔ kɔɔɔ, o ye tijɛn ye .
bɔɔɔɔ wɛrɛ la. "Lakalita" minw be sɔɔɔ Bibulu lɔnniya baarada (IBKI) ka kalanw na, olu ye .

seberikelaw wala seberikelaw ka miiriyaw. Tuma caaman na, miiriyaw dɔw be don kalanw lamentaw, widewow ani sebɛw kɔɔɔ, ani .
i n'a fɔ Bibulu nɛfɔliw; ani, waajulikɛlaw, minisiriw, pasteriw, sarakalasebagaw ani lakolikaramɔɔɔw ka kalanw na.

I ka ni k'o mɔɔɔw ka kumaw, u ka miiriyaw ani u ka kalanw bɛɛ segesegɛ tuma bɛɛ sabu i ka ni k'u nini,
Ala sago lɔn, k'a kɛ.

Walisa k'a file ni kalan sifa o sifa ye tijɛn ye, Bibulu bayelemani sifa caaman kalan ani Bibulu dapɛgafew ni dapɛgafew laje ka .
kumadenw wala kumaseɔ minw lɔnnin tɛ, u sɔɔɔ lɔn. I janto dapɛgafew ka nɛfɔli sifa bɛɛ la, i n'a fɔ dapɛgafew be .
kumadenw ni kumaseɔw sɔɔɔ k'a ta kaan fɔɔ la ka taga se bi ma.

Kumadenw ni kumaseɔw sɔɔɔ be yeɛma wagati ni wagati ma. Ani fana, Gerekan kumaden caaman be se ka bayelema ka ke kumaden kelen ye, .
min be se ka sɔɔɔ fɔɔ yeɛma.

An k'a to Ala k'i nɛmine a ka Kuma senuman Bibulu kalanni na.

IBKI be sira di k'u ka kalanw bɛɛ ta ani k'u bɔ jagokow kama minw tɛ jagokow ye. Mɛn

mɔɔɔw be se k'u tilan n'u ye gwansan nka u tɛ gafew wala kalanw feere, k'u yeɛma wala k'u sara.

Randolfu Dunn, nɛmɔɔɔ

Aw ka mɔɔɔnye ke n'an ye: kunnafoni.IBKI.anglekan@gmail.com

Site web: IBKI-Anglekan.html

Danni minw kera ka kɔn Zenezi Danni ne .

Sesili N. Rayiti

Damine

Koo bee daminena cogo di? Fɛɛn bee bɔra min? Loloseɛɛɛ minw be saan yeelen miliyari caaman bɔ bɔkɔn na, an b'u neƒɔ cogo di? Sankolo, jahanama, angle ani jinaw danna tuma juman? Yala u danna ka kɔn Zenezi danni ne wa?

An b'a damine k'a ye ko fɛɛn bee bɔkɔn ye fɛɛn dɔ ye min ka bon ni fɛɛn bee ye ani a be ni fanga ye ka tɛmɛ fɛɛn bee kan, hakimimaya ani bɔkɔn min be ni jogo numanw ye.

A ka gwele an hakili dantigenin ma k'a faamu ko damine ni laban tɛ yen, o min ye NEFDLI ye. Nka ALA be yɔkɔ bee; o kɔkɔ, a tun be yen tuma bee, a be yen sisan ani a bena ke yen tuma bee. Tariku b'a yira ko siwilizasiyɔnɔw bee tun be mɔkɔ sifa dɔ bato min ka bon ni tɔkɔw bee ye ani u tun lanin b'a la ko nenamaya be yen min tɛ dugukolo ka nenamaya ye. Sulemani y'a ƒ ko Ala lo y'o nege don adamadenw na. in "A ye banbaliyakow don adamadenw kɔkɔ, nga Ala ye min ke, k'a ta a damine na ka taga a bila a laban na, u te se k'o faamu." (Waaj. 3:11-12).

A kɔkɔkɔw

Sankolo ni jahanama

Jehova ka melekew

Melekew

Jinaw

Sankolo ni jahanama

Yala Sankolo danna wala a tun be yen kabi wagatijan?

Sankolo sankolo ye Ala sigiyokoye. Komi Ala be yokoye beɛ, a be yen tuma beɛ, ani komi Sankolo y'a ka sigiyokoye, o tuma na, sankolo ka ni ka ke yen tuma beɛ. O ye sankolo ye, mɔgɔ tilenninw bena to yokoye min na fɔɔ abada. Nka melekew tun be yen tuma min na "Ala ye sankolo ni dugukolo dan" i ko Ala ye ninigali min ke Zɔbu ye, o b'a yira o la. "I tun be min tuma min na ne ye dugukolo jusigilan sigi? ... boon gerefela, k'a kɔkɔ sɔgɔma lolow tun be dɔnkili lara tɔkɔn fe ani melekew beɛ tun be kule ni nisɔndiya ye?" (Zɔbu 38:4-7).

Ka kuma fɔ: O kama, sɔgɔma lolow ni melekew tun be yen danni wagati la. Ala y'u dan tuma min na, an t'o lɔn.

Sankolo i n'a fɔ Ala sigiyokoye, an man kan ka ɲagami ni:

kele. Sankolo sanfela be kuma sankolo fiɲɛbɔyokoye koo la, i n'a fɔ "sankolo kɔkɔn" wala "sankolo sankabaw." (Matiyu 6:26; 8:20; Kewaliw 10:12; 11:6; Zaki 5:18).

b. Sidereal sankolow, "tile," "kalo" ani "lolow" mara. (Zenɛzi 1:14-16; Zaburuw 8:3-4; Matiyu 24:29,35; Mariki 13:15,31; Heburuw 11:12; Yirali 6:14; 20:11).

Jahannama koo be cogo di, yala a tun be yen kabi wagatijan wala a danna wa?

Komi hakili tilenninw, melekew, danna sankolo la, jahanama mako tun te yen fɔɔ Sutana, n'a ka melekew murutira. «Melekew ka jurumun ke tuma min na, Ala ma to o ra, nka a ka o fili .jahanama k'u siri ɲɔkɔkɔ la dibiba kɔkɔ fɔɔ ka taga se kiti loon ma." (2 Piyeri 2:4-5).

Ka kuma fɔ: "Jahannama" bayelemana ka bɔ gerekikan na .*Tartaros* ni *tartaro* min Strong ka Concordance b'a kɔkɔ fɔ ko "Hadesi ka dingɛ min ka dun kɔkɔn, k'a bila kaso la kɔkɔn banbali la." O kama, a be komi u be meleke murutininw ci ka taga Hadesi faan fe, min be weele ko Tartarus, yokoye min na u be to wagati dɔkɔn kɔkɔn fɔɔ u ka taga tɔkɔn banbali la, o min ye jahanama ye.

"Meleke minw ma to u ka kuntigiya la, nka u y'u ka sigiyokoye to yen, Ala y'olu siri ɲɔkɔkɔ banbaliw la dibiba kɔkɔn fɔɔ ka taga se kiti loonba ma." (Zuda 6).

Ka kuma fɔ: Tuma o tuma ni jahanama danna, a tun be sigi ani k'a mara murutininw ni mɔgɔjuguw ye u ka saya filanan na. A ɲɛfɔcogo wɛrɛ dɔw ye:

1. "tasuma tasuma kɔkɔn, [yokoye min na] kasi ni nin ɲimi bena ke yen." (Matiyu 13:42).

2. «tasuma banbali min labenna jine n'a ka melekew ye.» (Matiyu 25:41).
3. "tijeneni," (tijeneni) te mago tilenbaliw ta ye. (Filipikaw 3:19).
4. «hakili banbari ka bo Matigi na koro, ani a ta se bagaya koro ma.» (2 Tesalonikaw 1:9).
5. "saya filanan." (Yirali 2:11).
6. "aw ka aw panama fili tasuma ni kibiri baji koro, ... ka koro suu ni tile bo abada." (Yirali 20:10).
7. "baji min be jeni ni tasuma ni kibiri ye, kibiri." (Yirali 21:8).

Sariyasan 2nan

Jehova ka Meleke

Tuma min na Musa tun ba'a fe ka Ala mago lon, janko a ka se k'a fo a balema heburuw ye Misiran jamana ra, Ala ko ale ye "NE YE MIN YE", ani cogo surunnin na tuma min na a kumana a yere kan i na fo NE YE. (Ekizodi 3:14) O ko, a ko u k'a fo Israel cekorobaw ye ko Jehova, u benbaw ka Ala ya yere yira ale la. Danfara min bu ni mago ce, o ye ko Ala tun be kuma a yere koo la cogo do la, mago fon la (NE LE), k'a soro Musa tun bena kuma a yere koo la cogo do la, mago sabanan koro (ALE [MIN] YE = Jehova).

Hali ni Ala ta meleke caman be yen, a be i na fo «Matigi Ala ta meleke» walima «Ala ta» (a) danfaranin lo ni meleke to ye, ani (b) wagati caman na, a be i na fo Ala yere, i na fo Alaya mago do do, ani a be se ka ke ko ale le be wele ko «a ta meleke» (a jeda koro, Isaiah:3).

"Jehova ka meleke" walima "Ala ka meleke" min kofora Layidu Koro koro, o tun be se ka ke Alaya mago do ye min kera mago ye kofe ka ke Yezu Krista ye (Yuhana 1:1-3,14).

Layidu koro ka sebeninw

(kele)Zenezi 16:7-14 : "Masaba ka meleke" y'a yere yira Sarayi ka baardenmuso Agari la tuma min na a tun be bolila a kuntigimuso je, ani a y'a fo a ye ko a ka kosegi. «A ka o mago la ko Jehova min kumana a fe . , Ele ye Ala ye, min be yeli ke.»

(b)Zenezi 18:1 - 19:28 koro . : «Ce» saba y'u yere yira Ibrayima la, u la kelen mago fura ko "Masaba" (18.13-33; 19.27) – Alaya mago do; o fla to minw be wele ko «melekew» (19.1,15), olugu donna Sodomu dugu koro ka taga bo Iburahima balemace dence Lutu ye, ka ale ni a ta somagow kisi o dugu halakiri ma.

(c)Zenezi 21:8-20 : "ani meleke Ala ka Agari wele ka bo sankolo la [kofe], k'a fo a ye ko: «Agari, mun le kera i ra? Sabu den be yoro min na, Ala ka a kasikan men. Wuri ka den koro, k'a mina i boro; sabu ne bena a ke siyaba le ye.» (veri 17-18).

(d) Zenezi 22:1-19 : "Ani .meleke Matigi Ala k'a wele ka bɔ sankolo ra, ko: «Ibrayima, Ibrayima!» Ala , sabu i ma ban ka i dence kelenpe di ne ma.» ... ani meleke Matigi Ala ka Iburahima wele sijɛ filanan na ka bɔ sankolo ra, k'a fɔ a ye ko: «Ni .ne yere Ne ka kali, ko .Jehova , sabu i ka nin ko ke, i ma ban i dence kelenpe ra, ne bena baraka don i ra," etc. (v.11-17)

(e) Zenezi 24: 1-67 : Ibrayima ka kan min fɔra a ka baarden ye, a tun be min cira ka taga Nahɔri dugu la Mezopotami jamana na, walisa a ka muso jini a dence Isiyaka ye: "Jehova , *sankolo tigi Ala min ka ne ta ka bɔ ne face ta so, ani ne worodugu ra, ka kuma ne fe, ka kari ne ye ko ne bena nin jamana di ne ta duruja ma; a bena a ta ci .meleke i ja kɔɔ, i bena muso di ne dence ma o kɔɔ le ra.*" (vere 7nan; verise 40 laje)

Ka kuma fɔ: Seberikela (Musa) be baara kera ni ntalen dɔ ye min be weele ko prolepsis, o min na, u be kuma feen dɔ koo la sanni a ka wagati ka se, i n'a fɔ a be kuma Nero koo la tuma min na a tun ye denmisen ye, hali n'a tun te masace ye tuma min na a tun ye denmisen ye. O cogo kelen na, o wagati la, Ibrayima min kofra maana nin kɔɔ, ale tun te Ala ln ni Jehova tɔɔ ye, nka a tun b'a ln i n'a fɔ Sebagayabestigi Ala (Eburuw. *Eli Saday*) (Ekizɔdi 6:2-3) – hali ni seberikela tun b'o ln.

(f) Zenezi 31: 3-16 : "o kɔ, *Matigi Ala k'a fɔ Yakuba ye ko: «Sekɔ ka taga i bemaw ta jamana ra, i ta somɔɔw fe. ani ne bena ke ni i ye ... Ani .meleke Ala y'a fɔ ne ye siko la Yakuba ko: ... a ko [ka kepe ni Yakuba ka rapɔɔri ye a musow fe], ... Ne le ye Beteli ka Ala ye .[1].28:10-22*], 11 .*I tun ka turu saninman* ke kabakuruba dɔ kan kɔɔ min na, i tun ka dajuru ta ne ye kɔɔ min na, sisan, i ye wuri ka bɔ nin jamana ra, ka kɔsegi i wolodugu ra ."* (verise 3-13)

(g) Zenezi 48:15-16 kɔɔ: "A ka dugawu ke Yusufu ye, k'a fɔ a ye ko: «Ne bemaw Iburahima ni Isiyaka tun be tagamana Ala min ja kɔɔ, ale min ka ne janto ne si be ra fɔ ka na se bi ma, meleke min ka ne bɔsi kojugu be ma, o Ala ye baraka don nin denw na. ne tɔɔ ye la o kan, ani ne bemaw Iburahima ni ne bemaw Isiyaka tɔɔ. o ye caya ka ke jamaba ye dugukolo cemance ra.»" (verise 15-16)

Ka kuma fɔ: Yakuba (Izirayeli) y'a dence Yusufu n'a mamaden Efirayimu ni Manase duga. "Meleke" min be yan, o ye "Ala ka meleke" ye min be (f) kɔɔ sanfe, ani a be suma ni Ala yere ye, o la, a be Alaya mɔɔ dɔ ye.

(h) Ekizɔdi 3:1-22 : "Ani .Jehova ka meleke a y'a yere yira a la [Musa] tasuma na ka bɔ yiritu dɔ cema, a y'a ye ko yiritu be jeni, nka a ma jeni. Musa ko: «Ne be taga nin koba fe, mun na yiritunin ma jeni.» Matigi Ala k'a ye ko Musa be gbarara ko a bena fleri ke minke, a k'a wele yiritunin ce ma ko: «Musa, Musa!» A ko: «Ne le ye nin ye ... Ka fara o kan, a ko: «Ne le ye i bema Ala ye, Iburahima ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.» Musa ka a ta dogo .

jan; sabu a tun be siranna ka Ala fle. Matigi Ala ko: «Ne ka ne ta mɔkwɔ tɔkwɔnin ye Misiran jamana ra .,» ani fen werew (verse 2-7a)

Ka kuma fɔ: «Masaba ka meleke», «Jehova» ani «Ala» be tɔkwɔn fe yɔkwɔ nin na.

(Nne)Ekizɔdi 13: 21-22 : "Nijehova a tun be taga u na [Isirayelidenw ka tagama na ka bɔ Ezipiti ka taga Kanaan jamana na] tilefe sankaba kolon kɔkwɔ, k'u nemine sira kan, ani sufe tasuma kolon kɔkwɔ, ka yeelen bɔ u ye. O tun be se ka tagama tere ni tere, sankaba jamijan tun te bɔ jama na su fe, ani tasuma jamijan tun te bɔ jama na fe su fe .."

(j)Ekizɔdi 23:20-23 : "A fle, ne [Matigi Ala] bena meleke dɔ ci aw na, janko a ye aw tanga sira ra, ka taga ni aw ye ne ka yɔkwɔ labenna yɔkwɔ min na. Aw ye aw yere kɔkwɔsi a na kɔkwɔ, k'a kan lamɛn; aw kana a dimi; sabu a tena aw ta hakew yafa aw ma, sabu ne tɔkwɔ be ale le ra. Nka ni i sɔnna a ta kuma ma, ka ne ta kumaw bee ke, o tuma i ka o bee ke; ni o kera, ne bena ke i juguw jugu ye, ka ke i juguw kerɛbaga ye. Sabu ne ta meleke bena bla i na."

Ekizɔdi 32 -33 ka pefɔli:

Jurumuko dɔ kenin kɔ Sinayi kuru kan Kanaan sira kan (Ekizɔdi 32-33), Ala ka Izirayelimɔkwɔw pangi kosebe, ka siranya bila o ra ko a bena o halaki, ka siyaba dɔ ke Musa ye o nɔ ra. Musa ye delili ke ani Ala sɔnna k'u to u ka penamaya ke ka taga Kanaan jamana na, k'a daa di ko a bena "ne ka meleke" ci u pefe ka jamana mɔkwɔw gwen ka bɔ yen (Ekizɔdi 32:34) nka a ma ke k'a fɔ fɔlɔ ko: "Ne tena taga aw cema, bari aw ye jama kankolon ye, n'o te, ne bena aw halaki." (Ekizɔdi 33:3b).

"Jama ka o kojuguw men tuma min na, .kibaro [33:1-3 kɔkwɔ], .o tun be kasira, mɔkwɔ si tun te masirifɛnw don a ra. Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Aw ye mɔkwɔ torokungbelɛnw le ye; ni ne ka taga aw ce ra wagati dɔkwɔni dɔkwɔn, ne bena aw halaki pewu; o de kosɔn. sisan, i ye i ta masirifɛnw bɔ i ra, janko ne ye min ke i ra, ne ye o lɔn.»U ye kasi, k'u ka masirifɛnw bɔ u yere la, u m'u don tugun abada, ani Ala m'u "dumu". A fana y'a yere yeɛma tugun, ka layidu di Musa ma ko: «Ne bena taga n'i ye, ne bena lafiya di i ma.» Musa y'a jaabi ko: «Ni i yere ma taga ni ne ye, i kana an bɔ yan.» A y'a pini Ala fe a k'a ka kɔkwɔ yira a la k'a yira ko ale ni jama ye neema sɔkwɔ a pɛɛ kɔkwɔ ani ko a bena ke n'u ye u ka tagama na. O kama, Ala y'a to Musa donna farakurun dɔ kɔkwɔ k'a to a ka kɔkwɔ be temena, ani o kɔ, a y'a kɔ ye nka a pɛda te. (33:4-23).

O kɔ, an b'a kɔkwɔsi Deteronɔmu kitabu kɔkwɔ ko saan 40 tɔkwɔn o kɔ, Israeldenw sera Zuruden baji kɔkwɔn fan fe tuma min na, Musa y'a ka kanbelɛnya kuma fɔ dɔkwɔni sannɔ a ka sa ani Zozuwe y'u nemine tileben fan fe ka Zuruden baji tige ka don Kanaan jamana na, a ye koo kabakoman caaman lakali minw kera k'a sɔkwɔ Jehova tun be n'u bee ye sira kan, k'a yira cogo min na u tun be n'u ye sira kan. a ka yeɛmani tuma o tuma ani a ka pangili .

u fe cogo caaman na. Ani 1:32-33 kɔkɔ, Musa tun b'a lakali cogo min na a tun y'a fɔ u ye Kadesi-Barineya ko: "Matigi Ala, aw ka Ala ... tagara aw ɲefe sira kan, ka yɔkɔ nini aw fe aw ka se ka aw ka fanibuguw lɔ yɔkɔ min na, tasuma kɔkɔ sufɛ, k'a yira aw la aw ka kan ka taga sira min kan, ani sankaba kɔkɔ tilefe, a tun ye layidu min ta, o tun ye koo ye min tun fɔra Sinai ɲefe." (ani an ka segesegeri min kera sanfe Ekizɔdi 32-33 kan, a b'o segesege). Nka mɔgɔkɔkɔbaw tun murutira Kadesi dugu la, Kanaan jamana dance gerefɛ fɔ Ala y'u ɲangi k'u don Kanaan jamana na fɔ saan 40 u bɔnin kɔ Ezipiti jamana na, o tuma na murutininw beɛ tun bena sa kongokolon kɔkɔ.

Ekizɔdi 32-33 ka kuma laban

(k) Tuma min na Israeldenw tun be Mowabu kenɛbaw la Zuruden kɔkɔn fan fe Zeriko ɲefe, "Masaba ka meleke" y'a seen don kira nataba Balamu bali ka Israeldenw danga Mowabu masace Balaki kosɔn. (Jatedenw 22:22-38) Ani verise 35-38 kɔkɔ, a be komi "Masaba ka meleke" ni "Ala" be ɲɔkɔn fe.

(l) O kɔ, .Isirayeli a siginin tun be Kanaan jamana na, "Masaba ka meleke" tun be to ka bɔ mɔgɔ sifa caaman na kuun kerɛnkerennin dɔw kama:

a) Ka taga Izirayelimɔgɔw fe Bokimu, k'a kɔkɔfɔ, sabu o ma Kanaanakaw gben ka taga se yɔkɔ min na, a ka o ci fɔ o ye cogo min na – ani k'a yira ko ale le ka o labɔ Misiran jamana ra. (Kiritigelaw 2:1-5).

b) ka Zedeyɔn Ofira dugu kɔkɔ, k'a sigi ka Izirayelimɔgɔw kisi ka bɔ Madiyankaw ta tɔkɔ ra – ani a yirara ko o ye Jehova ye. (Kititigelaw 6,11-14).

c) ka taga .muso Manowa ka deenw, ani kɔfe ka taga .Manowa , k'a fɔ k'u bena ke Samusɔn bangebaw ye – ani u y'a faamu k'u ye Ala ye. (Kiritigelaw 13:2-25).

d) ka Dawuda Arawuna ka ɲɔkɔyɔkɔ gerefɛ, bana min tun be yen Dawuda ka mɔgɔw jati ko u be kele la k'a sɔkɔ Ala ma sɔn o ma, ani Dawuda sɔkɔna a ka jurumu ma yɔkɔ min na. (2 Samuyeli 24:15-17; 1 Tilew Kibaru 21:18-27 laje).

e) ka Eliya , kongokolon kɔkɔ Beri-seba worodugu fan fe tuma min na a tun be bolila ka taga Horebu ka taga Zezabeli jugu fe Zizireyeli dugu la, a tun be ngalon kira minw demena, a faganin kɔ. (1 Masacew 19:1-8).

f) ka Eliya kɔfe tugun, ka ɲesin cikan dɔ ma min tun cira masace Ahaziya fe Samari, ale min tun be kunnafoni ɲinina Ekurɔnkaw ta ala Baali Zebubu fe. (2 Masacew 1:1-16).

g) ka Asirikaw ta sigiyɔkɔ . Zeruzalemu kɔfe dɔkɔn, k'a kele, ka dugu kisi kele ni halakili ma. (2 Masacew 19:35-36).

h) o ye kira ye .Jakariya , Zuda ka jonya laban na Babiloni, walisa k'o koo fɔ a ye ani ka kunnafoni nafamanw di a ma, i n'a fɔ a fɔra cogo min na Zakari ka kitabu sapitiri כזכא כזכא כזכא. A be weele ko "meleke min kumana ni ne ye" ani "Jehova ka meleke." (o laban be sɔɔ 1:11, 12: 3:1, 5, 6 kɔɔ).

Ka kuma fɔ: Hali ni (4) ka taga se (8) ma "Jehova ka meleke" yira tugun i n'a fɔ a fɔra cogo min na fɔɔ la, foyi t'u ka kumaw kɔɔ min b'u bali ka kuma Alaya mɔɔɔ dɔ koo la fana sanni ka kuma meleke dannin dɔ koo la min cira Jehova fe. Ani, o kelen lo be ke ni sebenin saba tɔɔ ye minw be kuma "Masaba ka meleke" koo la k'a sɔɔ u te kuma baara wagati kerengerennin si koo la - o ye Zaburuw 34:7 ye; 35:5,6 - nka u be kuma u ka baara koo la Ala ka mɔɔɔ senumanw kosɔɔ, i n'a fɔ tɔw b'a ke cogo min na.

Layidu kura sebeninw

Ka kuma Musa kan, Kewalew 7:30-32 b'a fɔ ko: "Saan binaani temenin kɔ, meleke dɔ y'a yere yira a la Sinayi kulu kongokolon kɔɔ, kongokolon tasuma kɔɔ. ...: a gwerela k'a file tuma min na, Matigi kumakan bɔra ko: "Ne le ye Ibrayima ni Yakuba ka Ala ye, ne ye i benbaw ka Ala ye. Ani 7:38 b'a fɔ ko: "Nin le tun be egilisi (jama) kɔɔ kongokolon kɔɔ ni meleke ye min kumana a fe Sinayi kulu kan, ani an bemaw fe" - a jefɔra Pentateuki kɔɔ ko "Jehova ka meleke" ani a yirala ko ale ye Jehova ye, o kɔɔ, ko Alaya mɔɔɔ dɔ lo. Nka Kewalew ka Kewalew ka verise nunu b'a yira ko o meleke ye kelen ye o koow bee la.

O kɔ, an be 1 Korantikaw 10:1-4 sɔɔ, i n'a fɔ a fɔra cogo min na: "Balimaw, ne t'a fe aw k'a lon ko an benbaw bee tun be sankaba jukɔɔ, u bee temena baji cema, u bee batizera ka kepe ni Musa ye sankaba kɔɔ ani kɔɔji kɔɔ. O tun be jii min min, o ye minnifen ye, min bɔra farakurun dɔ ra, Horebu ni Kadesi-Barineya duguw ra, sabu o tun be minni kera hakilimaya farakuru dɔ le ra, min tun be tugura o kɔ, o farakurun tun ye Kirisita le ye.»

O minfen bɔɔɔ yere yere tun ye Niin dɔ ye, a tun be bɔ farakurun farilaman min na, o te. O Mɔɔɔ tun ye "Krista" ye, "hakilimaya farakurun." ANI "A TUGU U Kɔ." O kɔɔ ka kan ka ke ko ale lo tun ye Alaya mɔɔɔ dɔ ye min tun be ni Israeldenw ye ka bɔ Ezipiti ka taga Kanaan jamana na, ani a tun be kabako baara kera wagati caaman na Kanaan jamana na fana, ka fara o kan, ale lo tun y'a yere yira u benba fɔɔ la, Ibrayima, Isiyaka ani Yakuba, i n'a fɔ a fɔra cogo min na sanfe kabini a damine na. Nka tuma min na a «kera farisogo ye, ka sigi an cema ... i n'a fɔ ... Faa Dence kelenpe» (Yuhana 1:14), Ala ka melekew tun be yen minw tun be baara ke wagati caaman na, nka u si tun te weele ko «Matigi ka meleke» wala «Ala ta», min ale, ani a be komi ale kelenpe lo tun weelera.

Ka kuma fɔ: Israeldenw tun be jigi Musa kɔɔ, o min tun ye kunmabɔli ye farikolo ta fan fe ka bɔ Ezipiti ka jonya la. Kerecenw be su Krista joli la, o min b'u kunmabɔ jurumu ka jonya la Alako ta fan fe.

Melekew bæ

A ka c'a la, kumaden "meleke" bayelemana ka bo heburukan kumaden na .malak ani Gerekikan kumaden .ajelɔsi – o fla bæ kɔɔ ye ciden wala ciden ye.

Melekew (min be fɔ o kumaden na ka caya) ani jinaw ye hakilimanw ye. U farikolo farikolo tɛ i n'a fɔ adamadenw, hali ni meleke w'u yere yira tuma dɔw la adamadenw cogoya la ani a kera komi jinaw dɔw be adamaden farikolow kanu wala u b'u kanu kosɔbɛ.

Meleke numanw ni meleke benninw bæ be yen – Ala ka meleke ni Sutana ka meleke. Melekefen dɔw fana be yen minw be weele ko jinaw ani u be Sutana fanga kɔɔ. Meleke kofɔra Bibulu kɔɔ siɲɛ caaman. Jinaw kofɔra fana i n'a fɔ "jinɛw," "jinejuguw" ani "jinejuguw."

Meleke ka kuntigiya

A ka yelifɛn na, k'a to Patimɔsi gun kan, Zan y'a sɛbɛ ko: "Ne ye meleke wolonfila ye minw lɔnin be Ala ɲa kɔɔ" (Yirali 8:2) – mɔɔw be minw jati i n'a fɔ "melekebaw," hali n'o ma fɔ ka gwɛ Sɛbenin senuman kɔɔ. Nka Cambridge Bible Commentary on the New English Bible (saan 1965) b'a fɔ ko "Barokun dantigenin b'a yira ko an ka ɲi k'olu jati i n'a fɔ melekeba wolonfila; 6:11] O tɔɔw lo fɔra Enɔki 20 kɔɔ [san.epigarafi ngalonman]. Misɛli ni Gabiriyeli dɔɔw lo tɔɔw fɔra Bibulu kɔɔ. Rafayeli ye mɔɔw dɔ ye Tobiti kitabu kɔɔ (Apokirifa kɔɔ) ani a ko: «Ne ye Rafayeli ye, meleke senuman wolonfila dɔ la kelen, minw ... be don Senuman ka kɔɔ ɲɛ.» (12:15).

Ka kuma fɔ: "Pseudepigraphe" ye baara wala sɛbenin dɔ ye min sɛbebaga b'a fɔ ko ale tɛ sɛberikela yere yere ye. Enɔki ka kitabu bɔra Yahutuwa ka sɛbeninw na, u b'a miiri k'u sebera saan 150 KRISTA TILE ɲɛ.

Ka kuma fɔ: Nka n'a kɔɔ ka la Ala ɲɛ kɔɔ, o dɔɔw lo tɛ se ka meleke ke melekeba ye wala k'a yira ko a ye melekeba ye. Sabu Yesu ko: «Aw ye aw yere kɔɔsi, aw kana nin denmisɛnw kelen si dɔɔya [o mɔɔw majigininw minw lara a yere ra, verise 3-6], sabu ne b'a fɔ aw ye ko o ta meleke wɛ ne Fa ɲa kɔɔ sankolo ra tuma bæ» (Matiyu 18:10). Gabiriyeli ko: «Ne ... lɔnin be Ala ɲa kɔɔ» (Luka 1:19); o bæ n'a ta, sɛbeninw t'a wele ko «melekeba» hali ni Enɔki ta pseudepigraphe kitabu b'o fɔ.

A be komi lɔɔw be meleke wɛma ni kumaden "melekeba" min fɔra ka gwɛ, o kɔɔ ko melekeba, o min be kɔɔ siɲɛ fila Layidu kura kɔɔ. Yɔɔw dɔ ye 1 Tesalonikaw 4:16, 17 lo ye.

k'a ye ko "serubenw" tun ye danfenw bæe la sanfela dɔ ye. (Ekizɔdi 25:18- 22; 37:7-9; Nɔnburuw 7:89).

- (c) Kɔfɛ, tuma min na Sulemani ka Alabatosoba lɔra kokura ka fanibugu kɔkɔ ta, "seruben" fila tun be yen minw tun be bila "orakili" kɔkɔ (min be ben fanibugu kɔkɔ kɔkɔ senumanba ma) walisa ka ben ni minw be fanibugu kɔkɔ, fɔk minw ka bon ani u lɔkɔkɔ tɛ kelen ye. «So» (Alabatoso) kogow bæe tun be ni «serubenw» jaa ye, minw tun be yelemayeɛma ni jɔyiriw ye, a kɔkɔna ni a kenema, i n'a fɔ donyɔkɔ ni a da fana.
- (d) Zuda mara tun be jɔnya la Babilonekaw fɛ tuma min na, ani Kebari baji daa la, "sankolo dayeɛɛla" kira Ezekiyeli ye ani a "ye Ala ka yelifenw ye," u la fɔkɔ tun be "Ala ka yelifen dɔw yira." danfen panaman naani " baji gerefe (Ezekiyeli 1:1-28), kɔfɛ, a fɔra ko "serubenw" (10:1-22); ani yeli min kɛra o kɔfɛ, o ye Alabatosoba dɔ ye min labenna kokura (40:1-47:5), a kogow n'a daaw tun datugunin lo ni "serubenw" ye ani jɔyiriw tun be yelemayeɛma (41:18-5). – fana ka danfara dɔkɔnin.
- (e) Layiri kura kɔkɔ, kɔkɔ kelenpe min fɔra "serubenw" koo la, o ye Eburuw 9:5 ye, kɔkɔ min na a fɔra dugukolo kan Alabatosoba ka hinnayɔkɔ datuguyɔkɔ la.

Ladili kɛ danfen panaman naani koo la:

Ezekiyeli ka danfen panaman naani nunu kelen kelen bæe "tun bɔnin be adamaden ma," fɔk u kelen kelen bæe jɛda tun be ni kaman naani ye, ani u senkun tun be "i n'a fɔ misiden senkun" ani "u tun be menemene i n'a fɔ zira min jenina." U fana tun be ni "mɔgɔ bolow ye u kamanw jukɔkɔ fan naani na." "O jɛda bɔkɔkɔnko tun ye mɔgɔ jɛda ye, u naani jɛda tun be ni jara jɛda ye u kinin fɛ, ... misi jɛda tun be u numanbolo la, ... ani kongokolon jɛda tun be yen (o tun be cɛɛ jɛda jɛfɛ)." (1:4-9).

"Danfen panamanw bɔkɔkɔnko ta fan fɛ [n'o tɛ]. U yecogo tun be i n'a fɔ tasuma jeninin, i n'a fɔ fitinew yecogo: tasuma tun be yeɛɛla ka jigi danfen nunu cɛma, tasuma tun be manamana, sanperɛ tun be bɔ tasuma kɔkɔ. Danfen panamanw tun be bolila i n'a fɔ sanperɛ." (1:10-14).

O "danfen panamanw" kelen kelen bæe gerefe, Ezekiyeli ka yelifen fɔkɔ la, a ye negeso dɔ ye min b'a jini ka koow lɔn ("min be komi berili [o kama, a be kɛ i n'a fɔ negeso min be negeso dɔ kɔkɔ"] dugukolo kan u jɛda naani kelen kelen bæe kama. O «wotorow negew tun ka jan, o tun be siranya bila mɔgɔw ra; ani ... jɛew fanin be jɔkɔ bæe la." Ni danfen panamanw tun be tagama, negew fana tun be tagama n'u ye; ani n'u tun be wuli ka bɔ dugukolo kan, negew tun be wuli – bari "niin [walima, dinɛlatigɛ] danfen panama tun be "negew" kɔkɔ. (1:15-21).

Ladili laban danfen panaman naani koo la .

(2) SERAFIMU (plural of "seraph") - o kɔɔ ye tasumamanw ye, o la, u yecogo la, u tun be se ka ke i n'a fɔ Ezekiyeli ye "seruben" minw ye - o kɔɔ, "i n'a fɔ tasuma finanw," walima n'a kɔɔ u tun be i n'a fɔ sanpɛɛ.

Ka kuma fɔ: Serafimuw kofɔra sebenin kelen dɔɔɔ kɔɔ- min be yelifɛn kabakoman dɔ kofɔ Ezayi ye min ye Jehova ka kɔɔ koo la tuma min na a weelera ka ke kira ye, ani "serafimuw" tun be Jehova ka masaso kɔɔ.

"Masacɛ Oziyasi sara saan min na, ne ye Matigi ye a siginin be masasigilan dɔ kan, a ka fani tun be Alabatosoba fa. Serafinw tun lɔnin be a sanfɛ, u kelen kelen bɛɛ tun be ni kaman wɔɔ ye. «Fangatigi Ala, a saninyanin lo, a saninyanin lo; dugukolo fanin bɛ a ta kɔɔ ra. A pɛɛnkan kosɔn donda jusiginanw yɛɛɛɛɛɛɛɛ, Alabatosoba fara sisi ra. Ne ko: «Bɔɔ bena ne kɔɔ! sabu ne banna; sabu ne dakun saninyanin lo, ne siginin bɛ siya dɔ cɛ ra, min dakun saninyanin tɛ, sabu ne ɲa le ka Masacɛ, Fangatigi Ala ye.»

"O tuma na, serafimuw dɔ panna ka na ne fɛ, a tun ye tasuma min ta sarakabɔlan kan ni fɛnɛnamafagalanw ye, a tun b'a bolo. (Esayi 6:1-7).

Nka yan, an tɛ ɲɛɔli foyi kɔɔ kɔ k'a fɔ ko u kelen kelen bɛɛ tun be ni kamanw ye (u hake tun ye wɔɔ ye, u la fila tun be pan), senw, ɲɛda, bolo (a be komi fila) ani u tun be se ka kuma.

(3) DANMANW. Olu bɛ an fɛ Layiri kura kɔɔ, Yirali kitabu kɔɔ, Yuhana ka yelifɛn min ye, sankolo ta masasigilan so kan. U tun ye naani ye, u kɔnin be Layidu Kɔɔ ka serubenw ni serafinw ma cogo dɔw la. U tun "fanin be ɲɛw na ɲɛfɛ ani kɔfɛ," u tun siginin be" masasigilan cɛmance la, ani masasigilan lamini na" - n'a kɔɔ masasigilan yɛɛ faan fila bɛɛ la, ani masasigilan kɔɔta yɔɔ fila bɛɛ la. "Danfɛn fɔɔ tun be i n'a fɔ jara, danfɛn filanan tun be i n'a fɔ misiden, danfɛn sabanan ɲada tun be i n'a fɔ adamaden, danfɛn naaninan tun be i n'a fɔ san min be panna. O danfɛn naani nunu kelen kelen bɛɛ tun be ni kaman wɔɔ ye. Sebɛɛɛɛɛɛɛɛ min tun be yen fɔɔ la, min be yen bi, min bena na.» (Yirali 4:6a-8).

(4) DIKɔW. "Masasigilan mugan ni naani tun be masasigilan lamini [a tun be komi u tun be danfɛn ɲɛnaman naani lamini, ani masasigilanbaw n'a sigibaga]. (Yirali 4:4) A be komi o mɔɔw tun be komi adamadenw lo.

Tuma caaman na, "danfɛn ɲɛnamaw" ni "cɛkɔɔbaw: tun be baara ke ɲɔɔn fɛ. ɲɛyirali fɛ, .

- a) Ni danfen jɛnamanw tun be Ala batora, diinan mɔɔkɔkɔw tun be fara u kan. (Yirali 4:9-11).
- (b) Tuma min na Sagaden ye se sɔɔ ka tagamasijɛ wolonfila kitabu dayɛɛ, "danfen jɛnaman naani ni diinan mɔɔkɔkɔw mugan ni naani nunu benna Sagaden jɛfɛ ... O ye dɔnkili kura dɔ la ko: "I ka kan" n'a jɔɔkɔnnaw (Yirali 5:8-10).
- (c) Tuma min na mɛɛkɛ waa caaman ani danfen bɛɛ tun be jɔɔɔn fɛ ka batoli kɛ, "danfen naani nunu y'a fɔ ko amiina. Cɛkɔɔbaw y'u kunbiri gwan ka batoli kɛ." (Yirali 5:11-14).
- (d) Tuma wɛɛ la, a fɔra ko "cɛkɔɔbaw ni danfen naani nunu ... benna masasigilan jɛfɛ ani u jɛda kan ka Ala bato." (Yirali 7:11-12).
- (e) Tuma min na jamaba tun be Babilɔni benni jɛnajɛra sankolo la, "cɛkɔɔba mugan ni naani ni danfen naani nunu y'u kunbiri gwan ka Ala bato min siginin be masasigilan kan, k'a fɔ ko: "Amina, Aleluya." (Yirali 19:1-4).

Tuma o tuma, u tun be koow kɛ u yɛɛ ma.

- (a) Tuma min na Zan tun be kasira, bari mɔɔɔ si tun ma sɔɔɔ dunija kɔɔ ka kitabu dayɛɛ ni tagamasijɛ wolonfila ye, "cɛkɔɔbaw dɔ y'a fɔ [a ye] ko: 'I kana kasi,' bari Zuda kabila ka jara tun ye see sɔɔɔ, ka kitabu dayɛɛ. (Yirali 5:1-5).
- (b) Gafe ka tagamasijɛ naani fɔɔw kelen kelen bɛɛ dayɛɛnin kɔ, danfen jɛnaman naani kelen kelen bɛɛ tun be jɔɔɔn yɛɛma, ka pɛɛɛn ko: «Na», o min jaabili la, soo ni sotigi naani dɔ tun bɛna bɔ. (Yirali 6:1-8).
- (c) Wagati wɛɛ la, "cɛkɔɔba mugan ni naani y'u kunbiri gwan ka Ala bato," k'a sɔɔɔ u ma danfen naani nunu kofɔ. (Yirali 11:16-18).

(5) Mɛɛkɛw. Ka fara sankolola danfen sifa kɛɛnkɛɛnninw kan minw kofɔra Layidu Kɔɔ ni Layidu Kura kɔɔ, danfen caaman wɛɛ be yen minw be weele dɔɔɔ ko "mɛɛkɛw." "Mɛɛkɛ caman tun be yen ... waa tan sijɛ waa tan, ani waa waa caaman" a kofɔra minw na wagati dɔ la ko "u be masasigilan lamini" (a ka dɔɔɔ ni 101 000 000 ye, nka tijɛn na, o ka ca n'o ye, bari o hake be waa kelen dɔɔɔ lo yira it category filanan na an thousaldlu k'a sɔɔɔ, waa caaman lo be sɔɔɔ [k'a sɔɔɔ,]. hake dantigɛbali min be mɔɔɔ kabakoya) ka sagaden ka see sɔɔɔ jɛnajɛ walisa ka gafe min kofɔra sanfɛ, o tagamasijɛw dayɛɛ (Yirali 5:11-12). Ani Yirali kitabu kɔɔ, mɛɛkɛw, kelen kelen walima jamakuluw, o kofɔra yɔɔ bɛɛ ra – i n'a fɔ o fana kofɔra yɔɔ wɛɛw ra Layiri kɔɔ ni Layiri kura fila bɛɛ ra. Eburuw 12:22 fana be kuma "mɛɛkɛ caaman" koo la minw jɛsinna "sankolola Zeruzalɛmu" ma.

Mɛɛkɛw ka cikan

Komi u ye Ala ni Krista ka mɛɛkɛw ye, u bɛɛ ye "Niinw ye minw be baara kɛ, u cira ka baara kɛ minw bɛna kisili sɔɔɔ" (Eburuw 1:14) – ka fara baara wɛɛw kan, minw be se ka kɛ u ye Ala ka dunija belebeleba kɔɔ, min be komi dan tɛ min na. A fanba la, u yecogo tɛ jɛfɔ. Ani, tuma dɔw la, u tun be yen wala u tun be gɛɛfɛ k'a sɔɔɔ u m'u ye. Nka a ka ca a la, n'u y'u ye adamadenw fɛ, u be komi cɛw lo, ani u ma lɔn tuma bɛɛ .

i n'a fɔ melekew – a ka dɔɔ, a damine na – fɔ “dɔw ye melekew bisimila k'a sɔɔ u m'a lɔn.” (Eburuw 13:2) Ani .u be se ka ke yen k'a sɔɔ u t'u yera.(Zenēzi 22:21-35 laje; cf. 2 Masacew 6:14-17).

U be se ka baara ke an kelen kelen be ye cogo minw na, u m'o fɔ an ye. Nka baara dɔw kera ka ban, misaliya dɔw dira an ma Layidu Kɔɔ ni Layidu Kura fila be kɔɔ, ani cidenyabaara dɔw kofɔra ka kɔɔ.

Layidu kɔɔ be kuma Melekew ka baara koo la

1.Zenēzi 19:1-22 : Yan, an be «meleke fila» (vere 1, 15) kofɔ, minw nana Sodɔmu dugu halaki, ka Lutu n'a ka denbaya kisi dugu halakili ma. Nka u kofɔra fana i n'a fɔ “mɔɔw” (v.10, 12, 16) ani u tun y'u yere yira Ibrayima la o cogo kelen na ni mɔɔ were ye min nana lɔn ko Jehova lo (Zenēzi 18, ani 16-22 laje kerengerenniya la). N'a sɔɔ o wagati fila kofɔra Eburuw 13:2 kɔɔ, an y'o min kofɔ sanfe.

2.Zenēzi 28:12; 31:11: Melekew y'u yere yira Yakuba la siko la. O dɔ la, a y'u ye u be yelela ka jigi sankolo ni dugukolo ce yeleyelenan dɔ kan, o min b'a yira k'u be yen ani k'u ka baara ke mara fila nunu na ani ko jɛnɔɔnya gwɛɛ be u fila ce (Zan 1:51 laje). Tɔ kelen kɔɔ, n'a sɔɔ o meleke tun ye “Masaba ka meleke” lo ye. (31:13 laje).

3.Zaburuw 34:7: “Masaba ka meleke y'a ka yɔɔ sigi k'a nasiranbagaw lamini k'u kisi.” O be se ka ke meleke tigitigi dɔ ye min be weele ko “Masaba ka meleke.” Walima, a be se ka ke yan ko kumaden dɔ lo min be Jehova ka melekew (caman) yira i n'a fɔ kulu dɔ, i n'a fɔ an be kuma “so” koo la cogo min na, o kɔɔ ko soo i n'a fɔ kulu. N'o laban ka ni ka ke kɔɔ ye min be sɔɔ sebenin kɔɔ, 2 Masacew 6:14-16 laje i n'a fɔ jeyirali min be se ka sɔɔ o la.

4.Zaburuw 78:49 : “A y'a ka dimi jugu, n'a ka dimi, n'a ka dimi, n'a ka tɔɔ fili u kan, meleke jugu ka jenkulu dɔ.” Nin yɔɔ min b'a to mɔɔ b'a fe ka koow lɔn, o ye poyi dɔ ye min b'a yira Ala ye jurusara min ke Ezipiti jamana na tɔɔ jugu sababu fe sanni a ka Israeldenw kisi ka bɔ jɔɔ la yen. O kɔɔ te ko “melekew” tun ye mɔɔjuguw ye, nka u tun be baara ke i n'a fɔ Ala ka baarakelaw ka tɔɔ jugu lase jamanadenw ma – i n'a fɔ “Masaba ka meleke” ka koo la tuma dɔw la (2 Samuyeli 24:15-17 laje; 2 Masacew 19:32-36). Walima, a be se ka ke kumaden dɔ yere ye min be mɔɔ kabakoya, k'o koo jugu ye weele ko a ka melekew wala a ka baarakelaw.

5.Zaburuw 91:11-12 : “Sabu a bena a ta melekew ci i ta ko ra, ko o ye i latanga i ta siraw be ra. O bena i ta o boro ra, janko i sen kana gosi kabakuru ra.” Nin Zaburu be lajennin be mɔɔ tilenninw ta barakaman kofɔ poyi ra – k'u ka hakimimaya lakana kofɔ farikolo lakana ta fan fe. A ka verise 9-10nan min be sɔɔ Ameriki ka bayelemani kɔɔ (a y'o verise 9nan bayelema yɔɔ min na), o b'a fɔ ko: “Sabu i y'a fɔ ko: ‘Masaba ye ne ka dogoyɔɔ ye, i ye Saninbatigi ke i ka sigiyɔɔ ye; O kɔ, a be tugu verise 11-12 kɔ. I ko an y'a fɔ cogo min na sanfe, ani melekew ka cidenya baara tun b'o la. Sutana y'o kuma fɔ Yezu ye (ni fenba dɔ bɔnin ye) a ka kɔɔli dɔ la, k'o ke farikolo layidu ye a ye – “N'i ye Ala Dence ye. (Matiyo 4:5-6) .

6. Ezekiyeli 9:1-11 . : Nin ye yelifen dɔw ye minw dira Ezekiyeli ma ka ɲesin ko haramuninw ma Zeruzalemu dugu kɔkɔ, ani Ala ka ɲangili min ke a dugumɔɔw jalakibaliw kan (8:1-4 laɲɛ). Suraya 9nan na, a ka «ce wɔkɔ» ye, o bæ kelen kelen «n'a ka halakikeminan ye a boro» (v.1-2), o jalakilen tun lo ka Ala ta dimi ke; nka Ezekiyeli ye min ye, o ɲɛɔli tun be komi u tun ye melekew lo ye ka tɛmɛ adamadenw yeɛ yeɛ kan. "Cɛ kelen tun b'u cɛma, min tun be lenfani donna, seberikela ka enkiri b'a gɛɛfɛ" (v.2,3,11), o fana tun ye Ezekiyeli ye min ye ka ɲesin "serubenw" ma, minw be sɔkɔ sapitiri nata la, ani a bolo fila bæ tun fanin be tasuma city la ka bɔ cheru cɛmanɛ la. (10:2,6-7).

7. Daniyeli 3:19-28 . : Nebukadinesari ka Sadiraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego fili tasuma kɔkɔ, o kɔ, a ye mɔɔɔ dɔ ye n'u ye, a ko min "i n'a fɔ alaw dence"; O ma foyi sɔkɔ tuma min na, a ko: «Sadiraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego ta Ala baraka, ale min k'a ta melekɛ ci ka na a ta jɔnw kisi, minw tun k'a jigi la a kan.» o ni dɔ wɛɛnw.

8. Daniyeli 7:9-12 : O tun ye Daniyeli ka yelifenw dɔ ye sufɛ. A ko: «Ne tun be masasigilanw bilara, ani mɔɔɔ min tun ye mɔɔɔ kɔkɔba ye, o siginin bæ ... mɔɔɔ waa caaman tun bæ baara kɛra a ye, mɔɔɔ waa tan tun bæ lɔra a ɲa kɔkɔ.» A be komi o mɔɔɔw tun ye melekew ye minw tun b'u weelela. (Yirali 5:11 laɲɛ).

9. Daniyeli 8:15-27: Gabiriyeli (Matigi ka melekɛ dɔ, Luka 1:11, 19, 26) weelera ka yelifen dɔ ɲɛɔ Daniyeli ye, a ye min ye sisan, nka a m'o faamu.

10. Daniyeli 9:20-27: "Ne tun bæ kumana, ka Ala daari, ka ne ta jurumunw fɔ ne ta mɔɔɔw ye, minw ye Izirayelimɔɔɔw ye, ka ne ta Ala deli Matigi Ala ɲa kɔkɔ, ne ta Ala ta kulu senuman kosɔn. a magara ne ra, wulafɛ saraka wagati ɲɔɲɔn na. A kumana ne fɛ, k'a fɔ ne ye ko: «E Daniyeli, ne bɔra sisan ka na hakiritigiya ni faamuyali di i ma. (O kɔ, Gabiriyeli ye kunnafoni minw di)

11. Daniyeli 10:10 - 11:11 kɔkɔ. : "A filɛ, bolo dɔ magara ne la [Daniyeli y'o fɔ yelifen dɔ ko min y'a to fanga banna a la, a tun sinɔɔɔra kosɔbɛ], a ye ne labɔ ne gɛɛfɛ ani ne bolow kan. A tun ka nin kuma fɔ, ne tun lɔnin bæ yeɛyeɛra. O kɔ, a ko ne ma ko: «I kana siran, Daniyeli, sabu kabini lon min na i ka i jusukun latigɛ ka faamuyali ke, ka i yeɛ majigi i ta Ala ɲa kɔkɔ, i ta kumaw mɛnna, ani ne nana i ta kumaw kosɔn. tile 10 kɔkɔ, nka a flɛ, Mikayeli, kuntigibaw dɔ la kelen [tiɲɛ na, "melekɛba" Zude 9], nana ne demɛ ani ne tora yen ni ne ye.

Pɛrɛsikaw ta masacɛw le. Sisan, ne nana janko i ka mɔɔɔw faamu, min bɛna kɛ lon labanw na.... A ko: «I b'a lon mun min na ne nana i fɛ wa? Ayiwa, sisan ne bɛna sekɔ ka taga Pɛrɛsikaw ta kuntigi kɛrɛ. Nka min sɛbɛra can sɛbɛ ra, ne bɛna o le fɔ i ye. Ne kɔni, Mɛdikacɛ Dariyusi ta masaya san fɔɔ ra, ne wurira k'a baraka bonya, ka baraka don a ra.»

O mɔɔɔ min tɔɔɔ ma fɔ, ale be kuma a yɛrɛ koo la cogo dɔ la min b'a to a be gɛrɛ mɛlɛkɛba Mikayɛli la. Ani, o mɔɔɔ kelen lo ye kunnafoni tɔɔ di Daniyɛli ma sapitiri 11nan na fɔɔ ka taga se 12:4 ma. Ani fana, 12:1 kɔɔɔ, a be kuma "Mikayili" koo la...., kuntigiba min be lo i ka mɔɔɔw denw kɔɔ na" – o ye Isirayɛli mɔɔɔ tilenninw ye – Ala ka mɔɔɔw latangabaga mɛlɛkɛ, a tun bɛna kɛ i n'a fɔ – u be Ala ni Ala ka maradenw lamɛnbagaw lafasa Sutana n'a ka baarakɛlaw kama.-8.

Layidu kura be kuma Mɛlɛkɛw ka baarakɛlaw koo la.

1. Luka 1:5-23: Mɛlɛkɛ Gabiriyɛli ye mɔɔɔ ci ka taga sarakalasebaga dɔ fɛ min tɔɔɔ ko Zakari, walisa a ka Zan **ka** Batizelikɛla woloko fɔ.

2. Luka, 1:26-38: Mɛlɛkɛ Gabiriyɛli fana ye mɔɔɔ ci ka taga "Galile dugu dɔ la, min tɔɔɔ ko Nazaretɛ," npogotigi dɔ fɛ min tɔɔɔ ko Mariyamu, walisa ka Yezu ka woloko fɔ, "Ala Dɛncɛ."

3. Matiyu 1:18-25: Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'a yɛrɛ yira Yusufu la siko la, Mariyamu tun ye min ka furuɔɔɔɔɔ ye, k'a hakili sigi ko Nii Senuman le y'a to a ye kɔɔɔ ta, ko a man kan ka siran k'a minɛ a yɛrɛ ye.

4. Luka 2:8-20: Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ, min tun be ni "sankolola kɛlɛbolo caaman" ye yɔɔɔnin kelen, ale y'a yɛrɛ yira sagadɛndɛlaw la minw tun b'u ka sagakulu kɔɔsira sufɛ Betilɛhemu gɛrɛfɛ, walisa ka Yezu woloko fɔ o dugu kɔɔɔ ani k'u kalan u bɛna se k'a sɔɔɔ cogo min na.

5. Matiyu 2:13-15: Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'a yɛrɛ yira Yusufu la siko la k'a fɔ a ye ko a ka deen n'a bamuso ta ka taga n'a ye Ezipiti jamana na walisa ka masacɛ Erɔdi ka lapinitaw bali k'a faga.

6. Matiyo 2:19-23 kɔɔɔ : Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ fana y'a yɛrɛ yira Yusufu la siko la, Erɔdi sara tuma min na, k'a fɔ a ye ko a ka deen ni a bamuso ta ka taga n'u ye Isirayɛli jamana na.

7. Matiyo 4:11 . : Yezu batizenin kɔ, tile 40 ka sunɔɔɔ, ani ka Sutana ka kɔɔɔɔli kɛlɛ ka ɔɔ, "mɛlɛkɛw nana a dɛmɛ. (Mariki 1:13 fana lajɛ).

8. Matiyo 13:36-43: A ka binjugu ntalen ɔɔfɔli la, Yesu ko "sumɛnɛtigɛ ye diɔɔ laban ye, sumatigɛbagaw ye mɛlɛkɛw ye.... Mɔɔɔ Dɛncɛ bɛna a ta mɛlɛkɛw ci, o bɛna fɛn o fɛn bɛ mɔɔɔ kunnacɛn, ani kojugukɛbagaw bɛɛ bɔ masaya ra, ka o fili tasuma kɔɔɔ," etc.

9. Matiyo 13:47-50: ƆƆ ntalen ƆƆƆ, a ko "duniya laban na: melekew bena bo ka mɔɔɔjuguw bo mɔɔɔ tilenninw ce ra, ka o fili tasuma ƆƆƆ," ani fen werew.

10. Matiyo 16:27: «Sabu Mɔɔɔ Dence bena na n'a ka melekew ye Faa ka ƆƆƆ la, o tuma na a bena mɔɔɔ kelen kelen bee sara ka kepe n'u ka kewalew ye.» (Baro 25:31-46 laje).

11. Matiyu. 18:10: "... sabu ne b'a fo aw ye ko sankolo Masaya ra, o ta melekew be ne Fa Ala na ƆƆƆ tuma bee." (Kew. 12:15 laje).

12. Matiyo 24:30-31 ƆƆƆ. : "... u bena Mɔɔɔ Dence ye a be na sankolo sankabaw kan ni se bagaya ni ƆƆƆƆba ye. A bena a ka melekew ci ni burufiyekanba ye, u bena a ka mɔɔɔ sugandininw lajen ka bo sankolo faan naani na, k'a ta sankolo kuncɛ la ka taga a bila sankolo kuncɛ la." (Mariki 13:26-27 fana laje; 1 Tesalonikaw 4:16 fana laje).

13. Matiyu 25:31-32: "Nga ni Mɔɔɔ Dence nana n'a ka ƆƆƆ ye, ni melekew bee ye n'a ye, o tuma na, a bena sigi a ka ƆƆƆ masasigilan kan, siyaw bee bena lajen a ƆƆƆ." – ka kiti tige. (vere 33-46). (Sapitiri 16:27 laje; Zude 14-15 fana laje).

14. Matiyu 28:1-10: Krista kununi sɔɔɔma, "Matigi ka melekɛ do jigira ka bo sankolo la, ka na kabakuru yeɛma ka sigi a kan" etc. (Mariki 16:1-7 fana laje; Luka 24:1-7,22-23; cf. Yuhana 20:11-13).

15. Mariki 8:38 : «Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka maloya ne ni ne ta kumaw ƆƆƆ nin mɔɔɔw ce ra, minw ye kakalayakelaw ni jurumunkelaw ye, Mɔɔɔ Dence fana bena maloya o tigi ƆƆƆ, tuma min na a nana Fa Ala ta ƆƆƆ ra ni melekɛ senumanw ye.» (Luka 9:26; 12:8-9 laje; Matiyo 10:32-33 laje).

16. Luka 15:10: «Ne b'a fo aw ye ko ni jurumunkebaga kelen nimisara ka jurumun ke, o be nisɔɔndiya Ala ta melekew na ƆƆƆ.»

17. Luka 16:22: "O ko, delilikela [Lazari] sara, melekew y'a ta ka taga n'a ye Ibrayima gerefe."

18. Luka 22:43: «Melekɛ do boƆra sankolo ra k'a yeƛe yira a ra [Yezu, Zetisemane nanko ƆƆƆ], k'a barika bonya.» (Matiyo 4:11 laje).

19. Kewaliw 1:10-11 : " K'u [ciden minw tun be Krista yeɛtuma na] tun be sankolo filera, a be tagato, ceɛ fila [a be komi melekew lo] boƆra u gerefe ni fani gwemanw ye," ani u y'u jigi sigi ko a bena segi ka na o cogo kelen na.

20. Kewaliw 5:19-20: "Matigi ka melekɛ do" ye kasobon daa yeɛ ka cidenw bo kaso la, minw tun be kaso la Krista kununin ka kibarun diman waajuli kosɔn.

21. Kewale. 7:53 : Etiyeni, kuma min fɔra kititigelaw ɲefe, a y'a fɔ kititigelaw ye ko: «Aw ... ye [Musa ka sariya] sɔɔ i n'a fɔ a tun be cogo min na melekew fe, nka aw m'a labato.» (Galatikaw 3:19; Eburuw 2:2 laje).

22. Kewaliw 8:26 . : "Matigi ka meleke dɔ" y'a fɔ Filipu ye, min tun ye kibaru diiman fɔbaga ye, ko a ka bɔ Samari ka taga worodugu fan fe sira kan min be bɔ Zeruzalemu ka taga Gaza, yɔɔ min na a ye ɲɔɲɔɲɔɲɔɲɔ ni Etiyopi ka kuntigi dɔ ye, k'a yelema ka ke Krista ye. (veeri 27-39).

23. Kewalew 10:3-7,22,30-32 : «Ala ka meleke dɔ», «meleke saninman dɔ», «ce dɔ ... min ka faniw be manamana», o y'a yere yira Korineyi la, k'a fɔ a ye ko a ye ciden Piyeri ɲininga kuma dɔw ra, minw be se ka ale n'a ta somɔɲɔw kisi.

24. Kewaliw 12:5-11: «Matigi ka meleke dɔ» ye ciden Piyeri bɔ kaso ra, ka Erɔdi bali k'a faga.

25. Kewaliw 12:15 . : Tuma min na Piyeri bɔra kaso la, a y'a yere yira Yuhana Mariki bamuso Mariyamu ka soo, baaradenmuso dɔ y'a jaabi k'a kɔnkɔn "da la" k'a fɔ ko Piyeri lo, u y'a fɔ a ye ko: "A ka meleke lo." (Matiyo 18:10 laje).

26. Kewaliw 12:23: «Matigi ka meleke» dɔ ka Erɔdi bugɔ fɔ a ka sa, sabu a ma bonya di Ala ma tuma min na a sɔɲna ka bonya la a kan i n'a fɔ «ala».

27. Kewaliw 23:6-9: Farisiw ni Saduseɲew ma ben a ma ko meleke ɲɔɲɔn be yen – ani ko “kununi” wala “niin” be yen – ani cira Pol tun lanin b'a la ni Farisiw ye o koo saba bee la.

28. Kewaliw 27:23-24: «Ala ka meleke dɔ» lɔra Pol gerefe sufe dɔ la, kurun dɔ kɔɲɔ min tun be yelemanana sanfiɲe fe Adiriya baji kan" (Mediterane baji bolo dɔ) walisa k'a yere ni kurun kɔɲɔɲɔɲɔɲɔw bee latanga.

29.1 Korentikaw 11:10 : Ciden Pol y'a sebe ko muso ka kan ka “fanga tagamasijne ke a kuun na, melekew kosɔn” – n'a sɔɔ o be hami ko bee ka kolo Ala ma. (Luka 15:7,10 laje).

30.1 Tesalonikaw 4:16 . : "Sabu Matigi yere bena jigi ka bɔ sankolo ra ni kulekan ye, ni melekeba kan ye, ani Ala ta burufiyekan ye: minw sara Kirisita ra, olugu le bena kunu fɔɲɔ» – o kɔɲ ko melekeba bena fara melekew kan, minw be taga ni an Matigi ye a kɔsegi wagati ra dugukolo tariku laban na.

31.2 Tesalonikaw 1:7-10: «Matigi Yesu bena bɔ sankolo ra ka bɔ sankolo ra, n'a ta meleke barikamanw ye» (King James Version), tuma min na a bena na mɔɲɔɲɔɲɔɲɔw hake ta, ka bonya sɔɲɔ a ta mɔɲɔ saninmanw na.

32.1 Timote 3:16: "Min y'a yere yira farisogo la" (Yuhana 1:1-1,14 laje; 1 Yuhana 1;1-4; 3:5) "melekew y'o ye" – a be gweya ko a tun be dugukolo kan tuma min na. (Matiyo 4:11 laje; Mariki 1:13; fana, Luka 2:13; 24: 4-7; Kewaliw 1:10-11; Zan 1:51 laje).

Melekew ka cikan laban

Melekew ka baara tun be yeɓema yeɓema adamadenw ka tariki kɔɔ, nka u tun be baara ke n'u ye kɔɔbe Ala ka jɛmineli n'a ka mɔɔɔw latangali la – "u cira ka baara ke minw bena kisili sɔɔ." (Heburuw 1:14) Ani ka ke adamadenw ye; Ionanw ni cɛɛw ye tuma dɔw la "melekew bisimila k'a sɔɔ u m'a lɔn." (Eburuw 13:2).

Ka kuma fɔ: Melekew be Ala ka baara ke kerecɛnw ye hali n'u t'o baara kala ma.

A be se ka ke ko an lo y'u ka cidenyabaara sɔɔɔbagaw ye ani an t'o lɔn. A be se ka ke fana ko mɔɔɔ tilenninw bɛɛ ka hakili be sa tuma min na, melekew b'u jɛminɛ ka taga n'u ye Hadean alijene kɔɔ i n'a fɔ Lazari ka koo la. (Luka 16:22).

A laban, a be komi o kɔ, an bena fara u kan sankolo la. (Eburuw 12:22-24).

GABRIYELI

A kofɔra siɓe fila Layiri kɔɔ kɔɔ, ani a kofɔra ko «Cɛɛ Gabiriyeli», bari a tun be ni cɛɛ yecogo ye. A siɓe fɔɔ la, a y'a yere yira kira Daniyeli la walisa k'a jɛfɔ yelifɛn dɔ ye a ye min ye nka a m'o faamu (Daniyeli 8:1-19). A siɓe filanan na, a y'a yere yira Daniyeli la fana, sisan kɔni, a tun b'a fe ka delili jaabi ani k'a kalan tugun a ye yeli min ye. (9:20-23).

O cogo kelen na, Gabiriyeli kofɔra siɓe fila Layidu Kura kɔɔ. A fɔɔ la, a y'a yere yira Zakariya la, min ye Zan Batizelikela face ye, k'a fɔ a ye ko Zakariya wolola, k'a fɔ a ye ko: «Ne ye Gabiriyeli ye, min lɔnin be Ala ja kɔɔ, ne cira ka na kuma i fe, ka nin kibarun diman fɔ i ye» (Luka 1:5-23). Ani kalo wɔɔɔ o kɔ, Ala y'a ci ka taga "Galile dugu dɔ la, min tɔɔ ko Nazareti," sunguru dɔ fe min tɔɔ ko Mariyamu, k'a fɔ a ye ko a bena kɔɔ ta Nii Senuman barika la, ka dence wolo, a bena min weele ko Yezu, ani min bena weele ko Alaba Dence. (1:26-38).

MIKAYELI

Daniyeli ka yelifɛn dɔ kɔ, Ala ye mɔɔɔ dɔ ci ka taga o kɔɔ jɛfɔ a ye, o bɛɛ n'a ta, Pɛɛsi masaya kuntigi tun ka o tigi lab; nka a ko Daniyeli ma ko: «Mikayeli, min ye kuntigiba dɔ ye, ale nana ne demɛ.» Ani sanni a ka taga, a y'a fɔ a ye ko: "Mɔɔɔ si te ne fe min be nin [Pɛɛsi masace ni Gɛɛsi masace] keɓe, fɔɔ i ka masace Mikayeli." (Daniyeli 10:1-21 laje, ani Mikayeli tɔɔ fɔra verise 13,21 kɔɔ.) Ani saan 1990 kɔɔ.

12:1, a tɔɔ fɔra tugun, k'a fɔ ko a ye «kuntigiba ye, min be lo i ta mɔɔɔw denw kosɔɔ» – Daniyeli ta mɔɔɔw, Yahutuɔw ta mɔɔɔw saninmanw.

Layiri kura kɔɔɔ, Zude 9nan na, a be weele ko “Mɛlɛkɛba Mikayeli” (mɛlɛkɛba min ka bon ni bɛɛ ye), ani a b'a fɔ ko a ye kɛɛ kɛ ni jine ye ani “a ye sɔɔɔli kɛ Musa suu koo la.” Ani, a laban na, Yirali 12:7-9 kɔɔɔ, an b'a kalan ko: “Kɛɛ kɛra sankolo la: Mikayeli n'a ka mɛlɛkɛw bɔra ka taga kɛɛ kɛ ni kongokolon ye, kongokolon n'a ka mɛlɛkɛw ye kɛɛ kɛ, u ma se ka see sɔɔɔ, u ma lɔɔɔɔ sɔɔɔ sankolo la tugu. a filila dugukolo kan, a ta mɛlɛkɛw fana filila ni a ye.» Yuhana k'o bɛɛ ye yelifɛn dɔ ra, k'a to Patimɔsi kuru kan.

SITANA

Tulekan kumaden nin bɔra heburukan kumaden dɔ la .*Sutana*Layidu kɔɔɔ kɔɔɔ ani Grekikan kumaden . *Sutana* Layidu kura kɔɔɔ. A kɔɔɔ jɔɔɔɔ ye “jugu.” A bayɛɛmana ko “Sutana,” o kɔɔɔ ye Ala ni adamaden juguba ye ani Ala be sɔɔɔ a ma dan dɔw kɔɔɔ adamaden ka kɔɔɔɔli wagati bɛɛ la dugukolo kan nka a latigera “tasuma banbali” la o kɔɔ n'a ka baarakelaw ye. (Matiyu 25:41) O kelen min tɛ o la, o ye tuma min na Yezu ye Piyeri weele ko “Sutana” mɔɔɔ min bɔɔɔn be Sutana ma, tuma min na a y'an Matigi ka kuma sɔɔɔ a ka saya surunyana koo la Matiyu 16:23 kɔɔɔ; Mariki 8:33 kɔɔɔ).

Jogo ani taɔamasijɛ

Yirali 12:9 kɔɔɔ, yɔɔɔ min na a yirala i n'a fɔ “kongokolon.” A kofɔra i n'a fɔ “sakɔɔ min be weele ko Sutana, ani Sutana, min be diɔɔ bɛɛ lafilili.” Daɔɔ «Sutana» kɔɔɔ ye mɔɔɔ min be mɔɔɔw tɔɔɔ tiɔɔ, mɔɔɔ min be ngalon kumaw fɔ ni juguya ye wala mɔɔɔ min be mɔɔɔ tɔɔɔ tiɔɔ. Ani k'a weele ko “saa kɔɔɔ ... nanbarakɛla” a be komi o be kuma saa lo koo la min, i n'a fɔ Sutana ka baarakɛla, ngalon ni Ala tɔɔɔ tiɔɔni fɛ, a ye Awa lafilili Eɔɔn nankɔɔ kɔɔɔ (Zɛɛzi 3), ani k'ale ni Adama bila jurumun na min labanna ka kɛ farikolo saya ye u n'u kɔɔmɔɔw bɛɛ fɛ. O la, Yezu y'a fɔ Yahutuɔw ye minw tun b'a fɛ k'a faga ko: “Aw bɔra aw faɛ la, min ye Sutana ye, aw b'a fɛ ka aw faɛ ka negelakow kɛ. A tun ye mɔɔɔfagala ye kabini a damine na, a ma lo tiɔɔ kan, bari tiɔɔ tɛ a la. 8:44 kɔɔɔ). Ciden Pol be kuma “saa [min] ye Awa lafilili n'a ka nanbara ye” (2 Korɛtikaw 11:3), “Sutana ka nanbara” koo la. (Efɛzikaw 6:11) Ani “a ka lapinitaw” koo la (2 Korɛtikaw 2:11). A be se ka kɛ i n'a fɔ “yeelen mɛlɛkɛ” (2 Korɛtikaw 11:14). Ani fana, o fan fɛ, “aw jugu, jine, i n'a fɔ jara min be mankan kɛra, a be yaala yaala, ka mɔɔɔ jini a be se ka min dumu.” (1 Piyeri 5:8).

A lɔɔɔɔ n'a ka sinijɛsiɔi

1. A be komi Sutana danna i n'a fɔ Ala ka mɛlɛkɛ min lɔɔɔɔ ka bon, nka a ma kɛ mɔɔɔba ye pewu, ani a tun ye “mɛlɛkɛ minw ye jurumu kɛ” ani u “fili duguma” olu nɛmɔɔɔ ye i n'a fɔ a fɔra cogo min na 2 Piyeri 2:4 kɔɔɔ.

ani Zude 6. O ƴƴƴ laban na, a ƴƴƴ ko " .o ma o yeƳ ta kuntigiya mara . , ngau bƴra u ka siƴƴƴ la . , " o ƴƴƴ ko u ƴƴƴ n'ƴ ka baara tun man di u ye.

2. Yirali 12:7-9 ƴƴƴ, an b'a kalan ko: "ƴƳƳ dƴ ƴera sankolo la: Mikayeli n'a ka meƳƳƳƳ bƴra ka taga ƴƳƳ ƴƳ ni kongokolon ye, kongokolon n'a ka meƳƳƳƳ ye ƴƳƳ ƴƳ. dunuƴa bƳƳ filira dugukolo kan, a ta meƳƳƳƳ fana filila ni a ye.»

Ka kuma ƴ: O tun ye yelifen dƴ ye min tun ye Zan ye Patimƴsi gun kan, min tun ye tagamasijne ye min ƴera Sutana ka jinini ƳƳ ka Yezu halaki a wolonin ƴƴ, ani a labanna ka se a ka kuruwa kan – dƴƴƴ walisa Ala k'a kunu ka bƴ saya la ani ka "ta ka taga n'a ye Ala ƳƳ, n'a ka masasigilan ye." (12:4-5).

3. Matiyu 25:41 ƴƴƴ, Yezu be kuma "tasuma banbali koo la min labenna Sutana n'a ka meƳƳƳƳ ye." O la, a ka kan ka ƴƳ ko Sutana tun ye meƳƳƳ barikaman ye ani meƳƳƳ wƳƳƳ tun be ƴƴƴƴ ƳƳ n'a ye, i n'a ƴ Mikayeli tun ye meƳƳƳ barikaman ye cogo min na ("meƳƳƳƳba, "Zuda 9) ani, ka ƴƳƳ ni Yirali 12 ka jaaw ye, meƳƳƳ wƳƳƳ tun be ƴƴƴƴ ƳƳ n'a ye cogo min na. MeƳƳƳ minw benna, i n'a ƴ Sutana, olu ma fili ƴƴƴ "tasuma banbali" ƴƴƴ, nka u maranin lo kiti kama" (2 Piyeri 2:4) – Zude ko "to .kiti min bena tiƳƳ loonba nin na . " (Zude 6). Siga t'a la, o ye " .tile " Ala ye "ƴƴƴ" min lakunu ka bƴ saya la, a ka kiti tiƳƳ diƴƳ kan ni tilenninya ye. (ƴƳƳ. 17:31)

4. Zƴbu kitabu ƴƴƴ (1:6,7,7,8,9,12,12; 2:1,2,2,3,4,6,7) an be "Sutana" kofƴ ƴƴƴ ni o ƴƴƴ ye – a be ƴ heburukan na ko "Sutana," a be komi a be ƴƴƴƴ ƴƳƳ na.

Laada ƴƴƴ b'a yira ko Zƴbu ni Zobabu lo tun ye Edƴmu masace filanan ye (Zenezi 36:33); ani a be jati ko Usi tun be Palesitini ni Arabu jamanaw dance la, k'a ta Edƴmu mara la worodugu fan ƳƳ ani ƴƴƴ fan ƳƳ ka taga se Efarati baji ma. Laada b'a ƴ ko Usi jamana ƴƴƴ min be weele ko Zƴbu ka soo, o tun ye Hauran ye, min be Galile baji ƴƴƴ fan ƳƳ, ƴƳƳ, u y'o ƴƴƴ dƴ weele ko Basan, ani u y'a weele fana ko Golan (fo ka na se bi ma).

Sutana .

Kumaden "jinƳ" ƴƳƴra ka ban i n'a ƴ ƴƴƴ min be ƴƴƴ ƴƴƴ tiƴƳ - ƴƴƴ min be ƴƴƴ ƴƴƴ tiƴƳ – min be ƴƴƴ jalaki galon na. Sutana ka jalaki kumaw bƳƳ tƳ ngalon ye, nka u bƳƳ be ni ƴaniya jugu lo ye ani u fanba ye ngalon ye. Komi a ye Ala ni adamaden jugu ye min be ƴƴƴƴ lafilu (Zenezi 3:1-15). GƳƳƳƳƳ kumaden min bayƳƳƳƳƳ ka ƴƳ ko "jinƳ: ye .diyabƴli.A bayƳƳƳƳƳ ko "galon jalakibaga" 1 Timote 3:1 ani 2 Timote 3:3 ƴƴƴ, ani "ƴƴƴƴƴ" Titi 2:33 ƴƴƴ, "jinƳ" siƴƳ dƴ la (Yuhana 6:70), ƴƴƴ min na Yezu y'a ƴ Zuda Isikariyƴƴ koo la ko ale ye "jinƳ" ye – "jinƳ" tƳ.

Beliyali

Nin ye Gerekikan kumaden do ye min bɔra heburukan na .*beliyali*, o kɔɔ ko nafantan. mɔɔw, juguya, basi ani Alapasiranbariw.

Belizebuli

Latɛn Vulgate kɔɔ, J r me lo y'o s be (saan 4nan laban na).thsaan kemekulu fɔɔ la) Gr kikan Layidu Kura gafe kɔɔ . *Belizebuli* Matiyu 10:25 kɔɔ; 12:24, 27; Mariki 3:22; Luka 11:15,18,19), ani a be sɔɔ angelekan bayelemani fanba la, n'a sɔɔ u b e t . Yahutuwa ka Yezu juguwa ani ale yere fana tun be baara ke n'a ye "jinawa ka kuntigi" koo la ani a tun be baara ke ni "Sutana" ye. (Matiyu 12:24-27).

Kɔɔkɔɔbaga

O jefɔli be sɔɔ Matiyu 4:3 ani 1 Tesalonikawa 3:5 kɔɔ – o kɔɔ, mɔɔ min be mɔɔ kɔɔkɔɔ, ani min be mɔɔ kɔɔkɔɔ. Sutana i n'a fɔ kɔɔkɔɔlikela, a be koo juguwa jini.

Jugu .

A file Matiyu 13:19, 38-39; 1 Zan 2:13-14; 3:12; 5:18 kalan.

Lafilibaga

Yirali 12:9 laje; cf. 20:3, 8 kalan.

Jalakibaga

Yirali 12:10 laje; cf. Zɔbu 1:11; 2:4-5 kalan.

Jugu .

Matiyu 13:39 laje.

Jugu

A file 1 Piyeri 5:8; Gerekikan kumaden ye .*antidikɔsi*, min kɔɔ tun ye fɔɔ la ko mɔɔ min be kele la kititigesoba la, nka u y'a damine ka fɔ i n'a fɔ jugu min be kititigesoba la wala kititigesoba t . O yɔɔ laban na, u ye Sutana fɔ i n'a fɔ wale, o kɔɔ ko ka mɔɔ jalaki, ka ke jugu ye. (Zakari 3:1 laje).

Lusiferi??? An t  miiri ..

Ezayi ka Bibulu bayelemani fɔɔw b'a fɔ ko: "I benna ka bɔ sankolo la cogo di,E Lusiferi , sɔɔma dence! E min tun be siyaw barika ka dɔɔya, o tigera cogo di duguma." Nka sebenin do kɔɔ, a fɔra ko: "Walima,E tile lolo ." Nka Ezayi 14:3-23 kɔɔkɔw b'a yira ko kumaden min ka kan ka fɔ ka kuma "Babilɔni masace" (v.4) koo la, o min tun ye lolo ye min be manamana ka t me lolo b e kan politiki sankolo la o wagati la, Sutana t , hali ni sangali o jefɔli be ke u fila c  ani jefɔli sifa o sifa be ke, minw fanba be masace yere ka lapinitaw lo yira. ka tije ni benkan ni benkan ye.

ka ke mɔɔw ka lannakow dɔ ye. Ani, u tun b'a jini k'u gwen wala k'u gwen ni jinamoriya ye.

Kewale minw ka jugu

Kafiriw fanba tun be ni miiriya minw ye, u tun be i n'a fɔ Grɛkiw ka lannakow minw tun be mɔɔw la jinaw koo la. O miiriya tun be fanga minw lo kofɔ alaw ni adamadenw cɛ, i n'a fɔ suuw ka hakiliw, i n'a fɔ mɛlɛkɛw be yira cogo min na Layidu Kɔɔ kɔɔ i n'a fɔ u b'a ke cogo min na Jehova ni adamadenw cɛ. Nka Layiri kɔɔ sɛbɛninw tun ka Ala ta mɔɔw bali ka kafiriw ta lannakow ni o ta kewalew ta, i n'a fɔ Layirikura ka min ke kɔfɛ, ani a b'a ke cogo min na.

Layidu kɔɔ ni Layidu kura fila bɛɛ be kafiriw ka kewalew n'u ka lannakow sifa caaman jalaki i n'a fɔ fɛɛn haramuninw:

(1) u ka dence wala u denmuso tɛmɛtɔ tasuma kɔɔ .

(2) min be baara ke ni jinamoriyakow ye, .

(3) min be jɔɔlibaw ke (tagamasijɛ), .

(4) jinamoriyakela dɔ, .

(5) jinamoriyakela dɔ, .

(6) mɔɔw min be mɔɔw lafili, .

(7) mɔɔw min be ladili di hakili min lɔnnin lo, .

(8) jinamoriyakela dɔ, .

(9) nekromansi dɔ.

(10) ka jinamoriya ke, .

(11) jinamoriya,

(12) jinamoriya (jinamoriya, ani jinamoriya fana)

(13) lolow lɔnni, .

(14) kalo o kalo ka koow jɛfɔbagaw, .

(15) jinaw gwenni,

(16) lannakow, .

(17) boliw (ani kumaden minw be jɔɔkɔn fɛ),

(18) imposture (o kuun bena jɛfɔ kɔfɛ).

O kewale dɔw kɔɔ .

1. Dence wala denmuso tɛmɛ tasuma fɛ i n'a fɔ batoli:

O tun ye deenw saraka cogo dɔ ye, min tun be ke kosɔbɛ Kanaan n'a lamini na ani o tun ye koo haramunin ye.

Ka kuma fɔ: Yala bi, kɔɔkɔtjɛ kɛcogo be taga jɔɔkɔn fɛ ni deenw saraka ye boliw batoli la wa?

2. Bogobatoli

Tijnen na, boliw batoli ye boliw wala jaaw batoli ye i n'a fɔ alaw; o kɔɔ la, ka kɔɔ kojugu fɛɛn dɔ la wala k'a bonya, o kɔɔ la, a fɔra ko "natabaya" ye boliw batoli ye (Kɔɔsikaw 3:5). An ka tubabukan kumaden "idol" bɔra Gerekikan na .*boliw*, fɛɛn min be ye, ja wala a ɔɔɔɔna – min be fɛɛn cogoya yira, a be se ka ke tijnen ye wala miirili ye. O kɔɔ, a be fɛɛn dɔ lo yira min te fɛɛn ye tijnen koo la. Nka, kafiriw hakili la, ka saraka bɔ boliw ye, o be "saraka bɔ jinaw ye, u te saraka bɔ Ala ye, ani ne t'a fe aw [kerekɛnw] ka jɛnɔɔɔnya ke ni jinaw ye." (1 Korɛntikaw 10:20).

Tuma min na Jehova tun be sariya tan di Israɛldenw ma Sinayi kulu kan, a ko; "I kana ala wɛɛ bato ne kɔ. I kana ja dilan i yɛɛ ye, walima fɛɛn o fɛɛn min be sankolo la sanfɛ, walima min be dugukolo kan duguma, walima min be jii kɔɔ dugukolo jukɔɔ. (ɛkizɔdi 20:4-5).

Ka keɛɛ ni ɔɔmukaw 1:18-32 ye, a damine na, diinan tun be Ala kelen lo bato (ka Ala kelen lo bato), a tun te ala caaman bato (ka la ala caaman na) ani a tun te boliw bato (jaaw batoli). Ala caaman batoli wala boliw batoli koo ma fɔ ka kɔn sanjiba jɛ. Nka a tun bɛna ke i n'a fɔ bɔnɔnɔ caman te o kɔ, olugu tun nana "Aw bɛnbaw tun siginin be Efirati baji kɔfɛ, hali Tera, Iburahima face ni Nahɔri face, o tun be ala wɛɛw bato.» (Zozuwe 24:2).

3. Lannayakow

Lanaya basiginin lo siranya dusukunnakow lo kan minw te hakilimaya ye, o ye diinan dɔ la min be jati (mɔɔɔ wɛɛw fe minw te limaniyabaga ye) i n'a fɔ min te demɛ sɔɔ, jinamoriyakow wala jinamoriyakow, jinamoriyakow ani tagamasinjɛw la. (a bɔra Funk & Wagnalls ka daɛɛgafe kura kɔɔ min be baara ke ni angelekan ye)

An ka landakow, hali kerekɛnw cɛma, u ma bɔ yen pewu ka bɔ lannakow kɔɔw la. Moyen Âge wagati la, mɔɔɔw tun be min miiri, o tun ye ko jine be se ka don mɔɔɔ kɔɔw wagati dɔ la min te mɔɔɔ latanga, n'a be sɔɔɔɔɔɔra, nka o be se ka bali ni mɔɔɔ o mɔɔɔ be yen ani a sinna ka Ala deli; i n'a fɔ, "Ala k'i barikada" ni mɔɔɔ dɔ sɔɔɔra min tun b'u ka lannaya la jinamoriya ni jinamoriya fanga la. O ɔɔɔɔna fen wɛɛ minw be to mɔɔɔw bolo, u dɔw ye ko 13 ye jatiden ye min te kunnadiya sɔɔ, ko jɛɛ jugu be yen, ko n'i ye filɛrikɛlan kari, o be na ni kunnadiya ye ani, o cogo kelen na, ko so nɛɛɛ, kongokolon sen wala tɛɛburu furaburu naani be na ni kunnadiya ye. Min ka ca ani min be jati kosɔɔɛ an ka wagati la, o ye ka jigi la lolow ka loon o loon baaraw kan, o min basiginin lo lannaya kan ko lolow (minw tun be jati fɔɔ la ko jinaw, alaw ani alamusow lo) be kɔ to siyaw ni mɔɔɔw kan ani ko lolow lɔnbagaw be se ka mɔɔɔ ka jɛnamaya koow fɔ ka kɔn. (A file jukɔɔɔla "Lolobɔnniya" kumaden jukɔɔɔ)

4. Jinamoriya

O ye fεεε ye min fε adamadenw b'a nini, wala k'a fɔ, k'u be kunnafoniw sɔɔ alaw ka se bagaya fε minw ka bon ni adamadenw ta ye, n'u be baara ke ni farikolo cogoya sifa caaman ye. (Ezekiyeli 21:21 laje). A ni kiraya kuma minw sebera hakili senu barika la, u te kelen ye. Layiri kura kɔɔ (Kew. 16:16), baardenmuso dɔ yirala i n'a fɔ "jina min be jinamoriya ke" – o kɔɔ ye ko "pitɔn ka jina, o ye ntalenw ka saa tɔɔ ye, Apollo ye min faga. (Harper's Analytical Greek Lexicon) .

5. A be mɔɔ dusu saalo

Mɔɔ min b'a fɔ ko a be ni faamuyali ye min ka bon ni adamadenw ta ye ani ko a be se ka gundow bɔ kene kan ani ka koow fɔ ka kɔn, yelikela, jinamoriyakela, jina jugu tun be minw na (minw tagamasijε ye kafiriw ka ala wala alamuso dɔ ye) k'u to u ka orakili cikan fɔra. (Vine, Dajεgafe min be mɔɔ kɔɔ). A ma fɔ abada Ala ka kiraw ta Layiri kɔɔ ni Layiri kura kɔɔ.

6. Auguri

Koow fɔli ka kɔn ni hεεew wala tagamasijεw ye, o la, kibaroya minw basiginin lo kɔɔw ka panni kan, fεnεnamaw baloli kan, koo minw be ke sankolo la, i n'a fɔ sankolafεn wala tilebɔ; ani kiraya kuma minw basiginin be fεen o fεen kan – i n'a fɔ jakuma finmanw, siko juguw, loon juguw wala jatidenw ani filerifεnw kari.

7. Ka hakili dɔ pininga min lɔnnin lo.

Mɔɔw ka teli k'o jati i n'a fɔ ka ladili di, wala k'a fɔ ko a be ladili di, ni hakili dɔ ye min be jεnεkɔɔnya ke n'a ye ani a be se ka kunnafoni, ladili wala demε jini, i n'a fɔ Kewaliw 16:16-18 ka baardenmuso min be jinamoriya ke.

8. Lafilibaga

Wizard ye heburukan dajε bayεlemanɔ dɔ ye .*yideni*, mɔɔ min b'a lɔn, wala hakilitigi. A ka di an ye k'a lɔn ko Ezayi sapitiri 8:19 kɔɔ, a be kuma u koo la ko "minw be pεren ani ka pεren" – n'a sɔɔ o b'a fε k'u kaan yelem a k'a ke i n'a fɔ suuw kaanw (cf. 29:4). Lafilibaga be jati cεε ye k'a sɔɔ hakili min lɔnnin lo, u ka teli k'o fɔ i n'a fɔ muso.

Ka kuma fɔ: Lafilibaga ni lafilibaga te kumaden lili kelen ye. Kumaden min ko "Endori ka jinamoriya" be kuma muso dɔ lo koo la min be ni "hakili lɔnbaga" ye. (1 Samuyeli 28:7-9).

9. Nekromansi

O kecogo wala u b'a ke i n'a fɔ u be suuw ka jinaw weele ani k'u pininga. Heburukan kumaden .*darasi* , o kɔɔ ko ka suuw pininga. O le kera Sayuli fε Endɔri muso sababu la i n'a fɔ jinamoriyakela (1 Samuyeli 28:8-19) – a tun be ni "hakili lɔnnin" ye – hali dɔɔni, a tun b'a kera i n'a fɔ a be n'a ye, ani siga t'a la, Ala tun b'a to a be jεtaga sɔɔ nin wagati kelen na, hali n'a ka delinanko tun ye jinamoriya ye wo. Ani, ka bɔ Deteronkɔmu 18:11 la, a be komi a be se ka fɔ ko "jinεw piningabagaw" ani "jinamoriyakelaw" kɔɔ ko o jεkɔɔna mɔɔw be suuw ka jinaw ka kumaw jini, wala k'u ke i n'a fɔ u b'u pininga. Bibulu kura be to ka "jinamoriyakelaw" ani "jinamoriyakelaw" bayεlema.

10. Kalo o kalo ka ɲɛɓli

A tun b'a fra ko a be jinamoriya kera kalo kura ka tagamasijɛw fɛ. (Ezayi 47:13).

11. Lolo lɔnni

O ye jinamoriya kecogo dɔ ye min be ke ka sankololafenw lɔyɔɔw lɔn ani k'u kɔɔ fɔ ka ɲɛ: lolow, tilebɔfenw, tile ani kalo, kafiriw be minw bato i n'a fɔ alaw .

– ka sinsin o lannaya kan k'u be nɔɔ to adamadenw ka koow kan ani k'u be koow kecogo dantige u ka tagamacogo n'u ka yɔɔw n'u ka yɔɔw fɛ wagati kerɛnkerenninw na.

12. Jiri

O ye adamadenw ka laɲini ye ka alaya dɔ waajibiya walima k'a lasun hali dɔɔni, farikolo cogoya fɛ, a ka min ke –a ka ke ɲuman ye (Magi gwɛman) walima bana (magi fiman) – kumaden minw be paranteziw kɔɔ, olu tɛ sɔɔ Bibulu kɔɔ. "Magic gwɛman" ka laɲini ye ka "Magic finman" keɛ walima k'a latanga tuma caman na.

13. Lafili

A be komi o magus (jinamoriyakɛla) sifa fanba ye jinamoriyafen dɔ ye wala jinamoriyafen dɔ lo min be ɲini ka ke ni jinamoriyakow wala kumadenw fɔcogo ye minw be fɔ wala minw be fɔ, nka a be wale dɔ bɔ a la.

14. Cɛɲi

Cɛɲi kɔɔ kelen lo ni jinamoriya ye ani a be se ka ke ko saa jinamoriyakɛlaw fana be yen.

15. Jinamoriya

Mɔɔɔ be se k'a miiri ko o ɲɛsinna jinamoriyakɛlaw (musow) wala jinamoriyakɛlaw (cɛw) ka keɛwalew ma wala u ka seɓagaya ma, kerɛnkerenniya la, jinamoriyakow, jinamoriyakow, jinamoriyakow, jinamoriyakow ani jinamoriyakow wɛrɛw (minw be mɔɔɔ kabakoya ani u be jati ko u tɛ se ka ke). Nka o tɛ tijɛn ye pewu. Lafili ni jinamoriya kɔɔ kelen lo.

16. Lafili

Kumaden min be ɲɔɲɔ minɛ, min be jinamoriya ni jinamoriya fila bɛɛ minɛ, nka a ka ca a la, a be ke yeɛsaraka ni nanbarakow lo kama, n'a laɲinita tɛ ka tɔɔ mandimi; fanga minw sɔɔla jinaw ka demɛ wala u ka marali fɛ, sanko ka jinamoriya ke, u b'o fɔ k'u be baara ke n'u ye; nka fana, jinamoriya kama, jinamoriya.

17. Ngalonfin

Nanbarakɛla wala charlatans bɔra Grekikan kumaden na .*goetiwin* min be kasibaga wala kulekan yira, ani a tun be fɔ jinamoriyakɛla wala jinamoriyakɛla dɔ koo la min be jinamoriyakow fɔ ni kulekan wala kasikan sifa dɔ ye. A be se ka ke ko a be kumana ngalon karamɔɔɔw koo la minw tun be jinamoriya ke (Kɛw. 19:19 lajɛ) mɔɔɔ caaman minw tun be "jinamoriya" ke k'u ka gafew lajɛn k'u jeni, Efɛzi dugu la, Timote tun be yɔɔ min na. A be se ka ke ko jinamoriyakow minw be ke, u fanba tun ye nanbarakɛlaw lo ye.

18. Jinaw gwen

O ye kawale ye (min b'a ke i n'a fɔ tɪnɛn tɛ) min ye ka jinaw gwen ka bɔ mɔkwɔwala wala yɔkwɔwala fɛɛnwa na, mɔkwɔwala miiri k'u be minw kɔkɔ, ka jinamoriyakow ke ani ka jinamoriyakow wala jinamoriyakow dɔw ke – o ye o landakow faan wɛɛ ye minw ka lapini ye ka jinaw ka demɛ nini wala k'u lawuli. Yezu n'a ka kalandenw ma baara ke n'a ye ka jinaw gwen – Yezu y'u gwen “ni kuma kelen ye” (Matiyo 8:16). Kumaden min ko «jinaw bɔbaga» (Gr. *Jinaw gwenbaga*) be sɔkwɔ Bibulu kɔkɔ Kɛwaliw 19:13 dɔkɔ kɔkɔ, kɔkwɔ min na a be fɔ mɔkwɔ minw koo la minw tun b'a ninina ka jinaw gwen ka bɔ Yezu tɔkwɔ la, ciden Pol tun be min waaju, ani a be komi Pol y'o tɔkwɔ fɔ cogo dɔ la walisa ka jinaw gwenbagaw tɔkwɔ tɪnɛ.

Jinaw be yen: Tɪnɛn lo wala ntalenw lo?

Mɔkwɔ caaman lanin b'a la ko tɪnɛn lo

Lanaya min be ke jinaw la ani jinaw ka se ka ke mɔkwɔ la, o be bɔ fɔkɔ lanaya la jinaw koo la – n'a sɔkwɔ o be taga fɔkɔ adamaden daminɛ na, ani a tun be diɲɛ bɛɛ kɔkɔ fɔkɔ ka taga se Krista ka wagati ma, fɔkɔ Saduseɲɛw cɛma. U tun ye Yahutuw ka jenkulu dɔ ye min tun be ban ko mɛlɛkɛw, jinaw wala sukununi tɛ yen (Kɛw. 23:8), Yezu y'u ka lannaya sɔkwɔ.

Kerecɛnw ka lannaya ni jinakow ani jinakow tun be lɔkwɔkɔba la fɔkɔ saan 1800 laban na.th sankɛmɛ. Kabi o wagati, lannaya min be ke jinaw la, o dɔkwɔyara dɔkɔni jamana siwilizeninw na sabu mɔkwɔwala be to ka bololafɛnw nini kojugu, ani lannaya min be jinaw (jinaw) la, o be jati i n'a fɔ lannayakow. Hali mɔkwɔ dɔw minw b'a fɔ k'u lanin be Bibulu la, ani sigasigabagatɔw, olu y'a jati ko jinaw ma deli ka ke yen tɪnɛn na ani ko ka la u la ani k'u be jinaw la, o ye lannakow lo ye tɪnɛn na. Faan wɛɛ fɛ, kɔsa la (a daminɛna saan 1970 kɔ) mɔkwɔwala y'u mako don tugun ani u y'a fɔ ka ɲɛsin jinamoriya koo sifa caaman ma, hali mɔkwɔwala fɛ minw ka koow ka gwɛlɛ kɔsɔbɛ. Ani, sub-culture sugu dɔ la, “Sitana” y'a kuun jugu kɔkɔta.

Mɔkwɔ minw b'a fɔ k'u ye limaniyabagaw ye, olu ka miiriya dɔ ye ko Bibulu ka maana bɛɛ min be jinaw koo la, o ye ntalenw lo ye, ani u be tagamasɲɛ yira min b'a yira ko juguya ka ca duniɲa kɔkɔ; ani fana, ko an Matigi n'a ka cidenw ka jinaw gwenni koo minw fɔra, o ye tagamasɲɛ ye k'u ye see sɔkwɔ juguman kan u ka kalan n'u ka ɲɛnamaya sababu fɛ. Nka koo minw fɔra cogo gwenin na, kɔkwɔman na ani cogo kɔkwɔman na i n'a fɔ tɪnɛnkow, o b'a to u ka kumaw tɛ tagamasɲɛw wala tagamasɲɛw ye, nka u ye ngalon ye, n'o tɛ tɪnɛn yɛɛ yɛɛ ye. Loon dɔ la, Krista ye ntalen dɔ fɔ min be kuma jinaw koo la (Matiyo 12:43-45; Luka 11:20-26). O bɛɛ n'a ta, a tun tɛ kojugu caya tagamasɲɛ ye duniɲa kɔkɔ, ani a tun tɛ se bagaya min yira a kan, nka a tun b'a yira ka gwɛ ko o bɔkɔnɔn jugu ka koow be juguyara ka taga.

Hakilina wɛɛ ye ko Krista n'a ka kibaro diiman fɔbaga tun be kuma jinaw ni jinaw ka minɛ koo la dɔkɔn ka keɲɛ ni Yahutuw ka lannaya ye, k'a sɔkwɔ u tun tɛ foyi fɔ a ka tɪnɛn wala a ka ngalon koo la, n'a miirila ko “jinaw” tun be tɔkɔkɔ dɔkɔn farikolo wala hakili banaw kɔkwɔ minw tɛ deli ka ke (Bibulu, p.5). Nka kumaden minw be mɔkwɔ bisimila, u be fɔ ka ɲɛ koow dɔkɔn lo koo la minw tɛ mɔkwɔ ɲɛnako fɔkɔ ye ani n'u tɛ ngalon miiriya yira. Ani, se beninw ka maanaw b'o lo ke .

ka ngalon miiriya dɔ yira ni jinaw tɛ tɪnɛn ye – o tɛ se ka kɛ koo ye min tɛ mɔɔɔ nɛnako fɔlɔ ye, ka la a la ko jinaw lo be mɔɔɔw lasun u ka lannayakow kɛ ani ka koo juguw kɛ.

Ka fara o kan, hali ni farikolo wala hakili bana be yira tuma caaman na ko a be taga ni jinaw ka bana ye wala a be bɔ o la, o bɛɛ n'a ta, Yezu y'a yira ko: "U bana jinaw gwɛn ne tɔɔɔ la, ... u bana u bolo la banabagatɔw kan, u bana kɛnɛya." (Mariki 16:17-18) "A ye mɔɔɔ tan ni fila sigi, janko u ka se ka ... banabagatɔw kɛnɛya, ka jinaw gwɛn ka bɔ mɔɔɔw la" (Mariki 3:14-15). O tɛ bɛn ni kaan min be mɔɔɔ bisimila. Nin ye dalilu ye min b'a yira ko a tɛ bana dɔɔɔn ye.

1. Zaki 2:14:

Ele lara a ra ko Ala kelenpe lo; i b'a kɛ ka nɛ: jinaw fana be la a la, u be yɛɛyɛɛɛ." A tun tɛ se ka fɔ ko "banaw" be la a la ani u be yɛɛyɛɛɛ. Nka jinaw be se k'o kɛ, ani tuma dɔw la, u y'u ka siranya yira u ka mɔɔɔ minw fɛ. A filɛ nin na.

2. Matiyu 8:28-32:

"A [Yezu] sera Gadara mara la tuma min na, jinatɔ fila bɔra kaburuw kɔɔɔ ka taga n'a ye, u tun ka jugu kosɔbɛ, mɔɔɔ si tun tɛ se ka tɛmɛ o sira fɛ. Ayiwa, lɛɛkulu dɔ tun bɛ yɔɔɔjan, o tun bɛ domuni kɛra. (Mariki 5:1-17; Luka 8:26-33 lajɛ).

Bana tɛ kuma, hakili t'u la, nege ni sago tɛ u la ani u tɛ se ka tɔɔɔ.

3. Kɛwaliw 16:16-21

"An tun be taga delilikɛyɔɔɔ dɔ la [Filipi dugu kɔɔɔ wala a gɛɛfɛ] tuma min na, baaradenmuso dɔ tun b'an kunbɛnna, jina dɔ tun b'a la min be jinamoriya kɛ. kisili sira le bɛ aw fɛ.» A y'o kɛ tile caaman kɔɔɔ. Nka Pɔli hakili naganina kosɔbɛ, a y'a yɛɛ yɛlɛma k'a fɔ jine ye ko: «Ne b'a fɔ i ye Yezu Krista tɔɔɔ la ko i ka bɔ muso nin na.» bana.

4. Kɛwaliw 19:11-20

Luka ye koo nin sɛbɛ kɔfɛ Efɛzi: "Ala ye kabako kabakomanw kɛ Pɔli bolo, fɔɔ banabagatɔw tun be fanikolonw wala fanikolonw bɔ a fari la, banaw tun be ban u la, jinaw tun be bɔ u la.

Yahutu minw tun be yaala-yaala, ani minw tun be jinaw gwen, olu tun b'a nini ka Matigi Yezu tɔɔɔ fɔ jinaw be minw na, k'a fɔ u ye ko: «Ne b'aw kali Yezu tɔɔɔ la, Pɔli be min waaju.» Sarakalasebagaw kuntigiba dɔ min tɔɔɔ tun ye ko Seva, ale dence wolonfla le tun ka o ke. Jina ka o jaabi ko: «Ne ka Yesu lɔn, ne ka Pɔli fana lɔn; Nka aw kɔni, aw ye jɔntigiw le ye?» Jina tun be ce min na, a panna o kan, ka o fla bee mine, ka se sɔɔɔ o kan, fɔ o bolila ka bɔ bon kɔɔɔ, o fari lakolon, o jogininw. Ayiwa, Yahudiyaw ni siya were mɔɔɔw* bee ka o ko men; Siranya ka o bee mina, Matigi Yesu tɔɔɔ borirara. Minw tun lara Yesu ra, olugu caman fana tun be na, ka o ta kewalew fɔ, ka o fɔ. Mɔɔɔ minw tun be jinamoriya ke, olugu caman nana ni o ta kitabuw ye ka o jeni mɔɔɔw bee na na. o ka o sebew sɔɔɔɔ jate, k'a ye ko a be se warigbe waga bilooru ma. O cogo le ra, Matigi ta kuma tora ka na, ka fanga sɔɔɔ.»

Ka kuma fɔ: «Jinajuguw» ni «banaw» te danfara dɔɔɔn ye, nka jinajuguw ye min fɔ ani u ye min ke Seva dence wolonfila la jinebagaw sababu la, o te se ka jati bana ye.

O la, Jinew tun be ni lɔnniya dɔ ye Ala koo la (Zaki 2:14), Yezu koo la (Mariki 1:21-28; 3:11-12; Matiyu 8:28-32; Kewaliw 19:11-20), ani a ka cidenw koo la (Kew. 16:16-21; Kewaliw 16:16-21; 19:11-10 b'o mɔɔɔw yira ani u b'u yira Yezu la). u tun be n'u ye – o kɔɔ ko feen dɔ tun be yen min be weele ko jinaw ka hakili (nka tijen fɔli te tuma bee, i n'a fɔ kɔɔ werew b'a yira cogo min na):

(a) "jinaw ni jinaw ka kalanw be mɔɔɔw lafili. (1 Timote 4:1-5).

(b) hakili minw te Ala ta ye ani "Ala ka hakili" – "fili hakili" ni "tijne hakili" – "ngalon kiraw" ni kira lakikaw minw be mɔɔɔw kɔɔɔ gwan. (1 Zan 3:24 - 5:6).

(c) Alako nilifen min ye ka "niinw lɔn" min ka ni ka ke mɔɔɔw senumanw ka lajenw na, a be komi o be . aw k'aw yere tanga nanbarakelaw ma (1 Korentikaw 12:10; 14:29); ani, bi, mɔɔɔw b'a ke i n'a fɔ Ala ka hakili senu lo, o ye ngalon ye. (1 Korentikaw 13:8-13 laje; Efezikaw 4:7-16 laje).

Tuma caaman na, jinamoriyakelaw ni jinamoriyakelaw tun be se ka mɔɔɔw lafili ni feen dɔ ye – a ka ke Sutana ka sebgaya ye wo, walima ni bololafenw ye – nka min tun be ke Ala ka sebgaya fe, u tun te se k'o ke (Simɔn, Kewalew 8:9-13 laje; Elimasi, Kewalew 13:4-12; Zaki dencew (Kew.1Timote 1Timote9-20); 3:8-9; Ekizɔdi 7:8-13, 20-25; 8:1, 16-19, ani Nebukadnezar ka masaso ta mɔɔɔw (Daniyeli 2, ani 4) ani Balitazari (Daniyeli 5);

Jinaw kɔɔɔ n'u sigiyɔɔ wagati dɔɔɔn kɔɔɔ

Jinaw kɔɔɔ ma lɔn sebeninw kɔɔɔ fɔ n'u tun ye danfenw ye. A be komi u ka sigiyɔɔ be weele ko "dunba" (walima "dunba"). Luka 8:31 kɔɔɔ, jinaw fe minw ye Yezu jininga ko a kana ci di u ma ko u ka "taga dingɔ kɔɔɔ". Ani, ɔɔɔmukaw 10:6-7 kɔɔɔ, a fɔra an ye ko an kana a fɔ an dusukunw na ko "ɔɔn le bɔna yeɔe dingɔ kɔɔɔ? (o kɔɔ, ka Kirisita kunu ka bɔ sayar)". Yan, o dapɔ be fɔ ka taga i n'a fɔ Hadesi, o min ye mɔɔɔw kɔɔɔ ye .

mɔɔ terenninw ni mɔɔjuguw bɛɛ ta hakiriw, minw bɛ saya ni kununi cɛ. Ka bɔ Kɛwalew 2:27-31 kɔɔ, an b'a lɔn ko saya ra, Kirisita nin tun bɛ «Hadɛsi» kɔɔ (Bibulu dɔw y'a bayeɛma cogo bɛnbali la ko «Jahanama»), – nka a ma to yen, sabu a kununa ka bɔ saya ra (v.22-33). O yɔɔ le ra fana «nafolotigi» tilɛnbali tun bɛ saya kɔ, i n'a fɔ Yesu k'a fɔ cogo min na Nafolotigi ni Lazari ta ko ra; nka «yɔɔba dɔ tun bɛ» ale ni mɔɔ terenninw cɛ (Luka 16:19- 31). A lɔɔ min bɛ Hadɛsi kɔɔ, n'a sɔɔ o ni mɛɛɛ minw tun ye jurumun kɛ, u tun filila yɔɔ min na ka “mara kiti kama” – o ye, o ye, .*Taritarisi*” – angeɛkan na a ka ca a la a bayeɛmana ko "jahanama" (2 Piyɛri 2:4; cf. Zude 6) –nka a bɛ danfara ka bɔ .*zehena*, tasumaji ani pangili banbari yɔɔ.

Gɛɛkikan baara min kɔɔ ko “dingɛ min tɛ se ka jigi” wala “dingɛ min tɛ se ka jigi” ye .*abusos*, a dunni tɛ se ka suman. A bɛ fɔ tugun Yirali kɔɔ:

1) Yirali 9:1-11 , o min kɔɔ, dingɛjugu dayɛɛnin lo ka sisi bɔ min bɛ fiɛɛ dibi ani kalo duuru kɔɔ, kongokolon juguw bɛ mɔɔ minw tɔɔ, Ala ka tagamasijɛ t'u teen na;

2) Jirali 11:1-3 , o min kɔɔ ko wara dɔ bɔra dingɛdunba kɔɔ ka taga kɛɛ kɛ ni Ala ka seere fila ye k'u faga;

3) Yirali 20:1-10 , o min kɔɔ, a bɛ Sutana yira i n'a fɔ a bɛ kaso la saan waa kelen kɔɔ dingɛ kɔɔ, walisa a kana se ka siyaw bɛɛ labɛn walisa ka kɛɛ kɛ dunija kuru bɛɛ kɔɔ walisa ka Ala ka mɔɔ sɛnumanw halaki fɔɔ saan waa kelen ka ban. Ani, maana laban na, danfara min bɛ «dugunan» ni «tasuma ni kibiri» cɛ, o yirala ka gwɛ – o ye mɔɔjuguw tɔɔkɔɔ laban ye, min tɛ ban. O danfara bɛ yen ni Hadɛsi ye, o min bɛna tunu kiti laban ani kitiba wagati la. (Yirali 20:11-15).

Ka kuma fɔ: "Dɔɔjugu" ka "tɔɔ" bɔra wagati dɔ la Ala ka lapinita dɔ kama. A bɛ se ka kɛ tijɛn ye fana "jinaw" fɛ k'a to Ala ka sebaɛaya ka bon ni jinɛw ka fanga ye, i n'a fɔ an Matigi n'a ka cidenw ani mɔɔ dɔw fɛ.

Nka an ka kan ka jatɛminɛ wɛɛw kɛ, vɛrise minw jɛsinna kɛɛɛnw ma minw bɔra kafiriw la ani diinankow lamini faranin tɔɔ kan, min bɛ “fiɛɛ” sɛn don a la i n'a fɔ baarakeyɔɔ.

Efɛzikaw 2:2 kɔɔ, Sutana kofɔra nin kuma nin na ko: “Aw tun bɛ tagama ka kɛɛɛ ni nin dijɛ ka koow ye fɔɔ la, ka kɛɛɛ ni hakili fiɛɛw ka kuntigi ye, min bɛ baara kɛra sisan ka mɛnni kɛbaliw kɔɔ.”

Efɛzikaw 6:10-12 kɔɔ: "A laban, aw ka fanga sɔɔ Matigi la, ani a ka sebaɛaya la. Aw ka Ala ka kɛɛkɛminanw bɛɛ don aw la, janko aw ka se ka lɔ Sutana ka nanbarakow kama. ani jogo dibi], .

ka keƙe ke ni hakilimaya jenkulu juguw ye sankolo la" (sankolo fiɲew), wala ka ɲesin jenkulu barikamanw ma minw koƙoƙo ka bon dugukolo kan ani Sutana n'a ka mɔƙow be minw marala.

Koƙoƙo ka kitabu koƙo, an be nin kuma nunu koƙo: «Ala y'an [minw ye kerecenw ye] kisi dibi ka fanga ma [Sutana ka mara wala a ka masaya], k'an bila a ka kanu Dence ka masaya koƙo [Yezu Krista, min ka masaya koƙo ye yeelen ta ye (Zan 1:1-14;-7:1 laje). 2:7-11, koƙo min na "dibi" ni yeelen" te farikolo ta ye, nka hakilimaya, jogo, jogo ta]" (1:13)— k'a koƙo a ma kuma wala a ma koƙo yeɓema.

O la: "Aw k'aw yere koƙo, mɔƙo si kana aw boƙo n'a ka hakilitigiya n'a ka nanbara gwansanw ye, ka keƙe ni diɲe ka koo foƙo ye, ka keƙe ni Krista ye. keƙe kan, a ka se koƙo o kan o ra (o koƙo, a saya ra kuruwa kan)." (2:8-10, 15).

Ka kuma fo: Daɲe min bayelemana yan ko hakili foƙo, rudiments, o koƙo tun be se ka ke lɔnniya sariyakolo jɔɲjɔɲw ye; a tun be ɲesin fana feen jɔɲjɔɲw ma minw be danfenw koƙo (dugukolo, fiɲe, tasuma ani jii) minw tun be jati tuma doƙo la k'u ye hakilimaya fanga ye. Nka o kumaden tun be fo fana 'sankolola feenw ani se bagaya minw tun be yen u koƙo. Olu tun be jati ko u be koƙo to adamadenw ka koow kan, i n'a fo bi mɔƙow lanin b'a la danbe la ani u b'u ka lolow kalan loon o loon gafew koƙo, ani tuma doƙo la u b'u jati koƙo.

Lagamuli: O kuma min foƙo The Cambridge Bible Commentary on the New English Bible koƙo, o b'a tando koƙo: "A sinsinnin lo tugun ko Yezu kelenpe lo ye kerecenw ka ɲenamaya cemance ye. them.O baro tun basiginin lo tuma caaman na ntalen koƙow wala ntalenw kan minw be kuma kafiriw ka alaw n'u ka alamusow koo la. tilebofenw tun be komi u ka bon (1:16 laje sanfe).

O la, se beninw yere te dantigeli ye Layidu Koƙo wala Layidu Kura koƙo ka ɲesin koƙo minw be lajera ani n'an y'a jini k'o ke, o bena ke kuncɛbaya ye koƙo.

C. Jinaw be mɔƙo minena sisan .

ƆƆmu Katoliki Egilizi min be laadakow ke kelen ye ni se beninw ye a ka limaniya n'a ka ke walew la, o lanin b'a la ko jinaw be yen sisan. A ka Katekisimu min be kerecenw ka kalanw yira, saan 1949, a 2 .nd Revised Edition of the Baltimore Catechism," o b'a yira ko "jinew [o koƙo, jinaw], wala jinaw" minw be koƙo se beninw koƙo, olu ye "meleke juguw" ye ani .

(a) Tuma dɔw la, jinaw be se ka don mɔɔɔ farikolo la walisa ka fanga sɔɔɔ a ka sekow kan – o cogoya be weele ko jinaw ka bololafenw; walima u be se ka mɔɔɔ kɔɔɔ ka bɔ kenema – cogoya min be weele ko diabolical obsession.

(b) Sutana ka bolofenw n'a ka jɔɔɔnankow be Ala daga k'a ka kɔɔɔ yira, ka .

ka jurumun nangi, ka jurumunkelaw lasun u ka nimisa, walama ka sababu di u ma u ka jogo numanw ke.

(c) Ni jine be baara ke ni jinato farikolo ye ka koo jugu fɔ wala ka koo jugu ke, o tigi te jurumu ke, n'a ma sɔɔɔ o ma a yeɛ ma.

(d) Jinaw gwenni ye ka jinaw gwen wala k'u gwen ka bɔ mɔɔɔw, yɔɔɔ wala feɛn dɔw la, u be minw na wala u be minw minena. Egilizi ye jinaw gwen ka se bagaya sɔɔɔ Krista fe.

(e) Jinaw gwenbaga ye mɔɔɔ ye min be ni fanga ye, everi dɔ lo y'a di a ma, ka jinaw gwen. Tileben fan fe Egilizi ka sariya fitinin naani cema, jinaw gwenbaga ka sariya ye sabanan ye. Ni . a ka eveki ye sarakalasebaga ye min be se k'a ka se bagaya ta ka jinaw gwen."

"Sebenin minw fɔra ani u fɔra: Matiyu 10:1; Efetikaw 6"11. 1 Piyeri 5:8-9 kalan. (Barokunw 44, 45; nɛɛ 34-36).

Porotestanw ka seɛe dɔw b'a yira ko u lanin b'a la ko jinaw be yen hali bi. "Haynes ka kitabu dɔ kɔɔ min tɔɔ ko Spiritualism Vs Christianity, a ko: 'Cɛɛw ni musow niinw n'u farikolow be Sutana bolo sisan i n'a fɔ a tun be cogo min na fɔ la.

Bibulusenw

An be koo min lajera sisan, verisew te koo tigitigi dɔ fɔ, nka an be feɛn o feɛn lɔn min be se k'an demɛ k'o lɔn, an be se k'o segeɛge.

(a) Layidu kɔɔ te kuma jinaw ka mine koo la i n'a fɔ a be cogo min na, ani Zan ka Kibaru Duman fana te kuma o koo la, n'a sɔɔɔ a ma seɛe fɔ kerecenw ka saan kemɛkulu fɔ la saan tan labanw na – min be miiri ko dɔw b'a yira ko jinaw ka mine daminena ka daga Layidu Kɔɔ re teached pepostles in Christ ani 1914 ka kitabu datugunin kɔ. walisa k'a to Ala ka se bagaya ka yira u sababu la sitani ka se bagaya kan, ani o kɔ, a ka dɔɔɔya kosɔɔɔ, hali n'a ma tunu pewu.

O jina tun be se a dan na ani a y'a damine ka dɔɔɔya hali k'a sɔɔɔ Krista tun be niin na, n'a sɔɔɔ tɔɔɔ lo. Sabu a be kuma ko a ka «Cɛɛ barikaman» (Sutana) siri, ka «a ta bon bɔsi» (a ka jinaw gwen ka bɔ mɔɔɔw ra) (Matiyu 12:28-29). A tun ye mɔɔɔ bi wolonfila minw ci ka kɔn ka taga yɔɔ minw na, a tun bena taga yɔɔ minw na, u kɔsegira ni nisɔɔndiya ye ko: "Hali jinaw be kolo an ma i tɔɔ la," a ko: "Ne ye Sutana ye a benna ka bɔ sankolo la i n'a fɔ sanpere." (Luka 10:17-20).

(b) A be komi a kɔɔtanin lo kosɔɔɔ ko fanga min be yen ka jinaw gwen, o ma fɔ i n'a fɔ kabako nilifenw dɔ la kelen ye, letere minw cira legiliziw wala kerecenw ma, hali ni cidenw (ani Filipu) lo y'o ke i n'a fɔ a fɔra cogo min na Kɛwalew kitabu kɔɔ ani u y'a layidu ta ani u y'o kofɔ Mariki 16:17-29 kɔɔ.

(c) A ma gwe ka bɔ sebeninw na ko cogoya minw be se ka ke sababu ye ka jinaw mine, hali ni Krista ka ntalen cikan min be sɔɔ Matiyu 12:43-45 kɔɔ, a be komi o b'a yira ko mɔɔ be se ka sigi "bon lankolon" dɔ kɔɔ tugun, ani o la, Alakɔnuman ni jogo pumanbaliya, hali n'a te ni fiendist factor ye, o be se ka ke fiendish wala maligna factor ye.

KUMA LABAN

An ye min bɛɛ kalan, an yɛɛ ka kuncɛyɔɔ be sɔɔ Efɛzikaw 6:10-20 ani Kɔɔsikaw 2:8-15 kɔɔ, an y'o kalan ka ban, ani an be min sɔɔ fana Kɔɔsikaw 2:16 - 3:17 kɔɔ (ani o jɔɔɔnna yɔɔ wɛɛw), o b'an hakili sigi ko Krista be melekɛw ka kuntigiya n'a ka se bagaya yira. o cogo la, an bena kisi u ka fanga kɔɔ n'an be limaniya a la ani n'an be kolo a ye ni kantigiya ye. O ka ni ka kerecɛnw hɔɔɔnya ka bɔ lannakow siranya bɛɛ la ani ka siran jinaw ka duniya nɛ.

Jinaw te Krista ta ye i n'a fɔ a y'u gwɛn cogo min na ani Sutana y'u ke k'a sago dafa.

Duniya kuru bee ka Bibulu lanniya baarada

Randolf Dunn, ƚemɔɔɔ - Roberi Santiyago, ƚemɔɔɔ

Bibulu ka enterineti kan

**Kalan 1nan - Ala ka cikan
Fɛɛn bee sɔɔɔla cogo di?
Cɛɛ min tun ye Ala ye .**

**Krista - Ala ka
gundokow Ala koo la**

Ka bɔ ƚenamaya la ka taga se saya ma - Cɛɛ

sato ye kunmabɔli laben

Kibaru Dumanw ka cikanw .

Kalansen 2nan - Ka mɛnni ke Krista fe .

Wagati ka kɔn Krista ƚe

Wagati min na Krista tun be dugukolo

kan Wagati min na Krista kɔ

Wagati laban dugukolo kan

Desizon wagati lo

Ka bɔ saya la ka tɛme kuruwa kan ka taga

ƚenamaya la Yafali koo la

Batizeli ka ke Kirisita ye

Kalansen 3nan -ƚenamaya kura Krista la

Masaya min ma dilan ni bolow ye

Masaya kɔnɔ baarakelaw .

Krista ka sariyakolo fɔɔw

Firiyamuso minw mako be kɔnɔ na

Alako ta fan fe

Ka ƚenamaya ke hɔkɔnya la

Tɔkɔ ka ntalen

Cikan min be sɔɔɔ letɛɛw kɔnɔ:

Ala bato ni hakili ni tɔɔen ye .

Bibulu lɔnbagaw ka kalanw

Bibulu labennin

Bibulu ka kuma surunw

Suguyaw ani ntalenw .

Kalansen 4nan - Ka yiriwa Krista la .

Nazaretika Yezu

Krista ka ƚenamaya

Ka ke kelen ye Krista la

Miirilw dimi koo la

**Farikolo, niin, niin - U be taga min n'i sara? Furu
ni furu faran**

Ala ka lafɔɔlon

Danni ka kɔn Zenezi ƚe Danni

Heburuw .

Kalansen 5nan - Ka kɔɔɔbaya Krista la

Kalan minw be sɔɔɔ kuruwa kan Ala

ka ɔɔli kecogo la Niningalibaw minw

ma deli ka ke Ka ƚenamaya ke ƚɔkɔn

**ye Krista la Ka ƚenamaya ke ka tɛme
bee kan**

Layidu minw be sɔɔɔ sisan ani abada Cɛɛ

sɔbew ye Ala batobagaw ye .

ƚenamaya kuma kabakomanw

Kalan 6nan - Ka ke Bibulu lɔnbaga ye .

Suuw, misaliyaw ani kiraya kumaw

Niin senu

Daniyeli

Yezu Krista ka Yirali

Sebeninw ka kumabali

Kalanw ni kewalew k'a ta saan 100 la ka taga

se saan 1500 ma.

Ka Bibulu laɔen ani k'a bayelema

Bi, Egilizi ka kewalew - Sebeninw wala laada?

Yezu bɔnɔnɔnw - Tablo

Duniya kuru bee ka Bibulu lanniya jenkulu be ni ɔɔɔw ye minw be taga ni kaan wɛɛw ye .**Bibulu ka enterineti kan.**